

Soproni Felsőoktatásért Alapítvány

XV. Soproni Pénzügyi Napok

**„Fenntartható gazdaság – fenntartható pénzügyek”
pénzügyi, adózási és számviteli
szakmai és tudományos konferencia**

**SOPRONI
EGYETEM**

LÁMFALUSSY SÁNDOR
KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI
KAR

**ADÓTANÁCSADÓK
EGYESÜLETE**
IRÁNYT MUTATUNK

**Program- és absztraktfüzet
TUDOMÁNYOS SZEKCIÓ**

**SOPRON
2021. szeptember 29.-október 1.**

TARTALOM

Szervező, szervezőbizottság, program	2
A 3. (tudományos) szekció beosztása	3
A 4. (tudományos) szekció beosztása	4
Az 5. (tudományos) szekció beosztása.....	5
A 6. (tudományos) szekció beosztása	6
A konferenciára érkezett absztraktok	7
3. szekció	7
4. szekció	18
5. szekció	29
6. szekció	39

SZERVEZŐ

Soproni Felsőoktatásért Alapítvány

SZERVEZŐBIZOTTSÁG

Prof. Dr. Széles Zsuzsanna, egyetemi docens, dékán, a bizottság elnöke
Dr. Kovács Tamás, egyetemi docens, a bizottság társelnöke
Dr. Szóka Károly, egyetemi docens, a bizottság titkára
Dr. Hoschek Mónika, egyetemi docens, a bizottság tagja
Dr. Pataki László, egyetemi docens, a bizottság tagja

PROGRAM

2021. szeptember 29. (szerda)

14.30 – 15.00 Regisztráció (*Campus, előtér*)
15.00 – 18.15 Plenáris ülés (szakmai továbbképzés) (*aula*)

2021. szeptember 30. (csütörtök)

09.00 – 10.00 Regisztráció (*Campus, előtér*)
09.30 – 12.45 2. (szakmai továbbképzéses) szekció (*Béres előadó*)
10.00 – 10.10 Hivatalos megnyitó (*aula*)
10.10 – 10.15 Ünnepélyes köszöntő (*aula*)
10.15 – 12.45 1. (szakmai) szekció (*aula*)
12.35 – 14.00 Ebédszünet (*Deák Étterem, Perkovácz-Ház*)
14.10 – 15.30 1. (szakmai) szekció (*aula*)
14.00 – 17.20 2. (szakmai továbbképzéses) szekció (*Béres előadó*)
14.00 – 17.55 3. (tudományos) szekció (*online*)
14.00 – 17.35 4. (tudományos) szekció (*online*)
14.00 – 17.35 5. (tudományos) szekció (*E208*)
14.00 – 17.35 6. (tudományos) szekció (*E222 és online*)
15.50 – 17.00 Pódiumbeszélgetés (*aula*)

2021. október 1. (péntek)

08.30 – 09.00 Regisztráció (*Campus, előtér*)
09.15 – 12.00 1. (szakmai) szekció (*Aula*)
09.00 – 16.30 2. (szakmai) szekció (*Béres előadó*)
12.00 – 13.00 Pódiumbeszélgetés (*Aula*)
13.00 – 14.30 Ebédszünet (*Deák étterem, Perkovácz-Ház*)

3. (TUDOMÁNYOS) SZEKCIÓ BEOSZTÁSA

Levezető elnök: Dr. habil. Sági Judit egyetemi docens, BGE KVIK

Titkár: Tóth Tímea Zsófia PhD-hallgató, SOE LKK

Helyszín: online

14:00-14:20	Sági Judit, Fellegi Miklós	Vállalkozások fenntartható tőkepiaci finanszírozása
14:20-14:40	Tóth Balázs	Releváns lehet-e a vezetői számvitel a közszférában?
14:40-15:00	Szűcs Nikolett, Berkes Viktor, Treplán Liza, Bokor Krisztián	Pénzügyi szolgáltatások 2021-ben
15:00-15:40	Macsuga Bence, Kónya Dóra, Le Hong Minh	A fintech jelenség hatása
15:20-15:40	Csendes Fanni, Gönci Márta, Vajkoczki Viktória	Kripto forradalom a hagyományos pénzügyi keretek között - A rendszer reagál
15:40-15:55	<i>Szünet</i>	
15:55-16:15	Katits Etelka	Az életciklus-, a turnaround- és a fenntartható vállalati pénzügyek elhatárolása és összekapcsolása – eredmények és kihívások
16:15-16:35	Szemerédi András	A tőkepiaci érték változása a COVID-19 pandémia során a likviditás és pénzügyi mutatók tükrében
16:35-16:55	Tóth Orsolya Éva	Tudatos adózás a fenntarthatóság jegyében
16:55-17:15	Hegedűs Szilárd	Pre COVID szindróma? Az önkormányzatok gazdálkodása Magyarországon
17:15-17:35	Tatay Blanka, Tatay Tibor	A szekuláris stagnálás elmélete és a japán gazdaság helyzete 1990 után
17:35-17:55	Novák Zsuzsanna, Tatay Tibor	Likviditási csapda vagy portfólió diverzitás

4. (TUDOMÁNYOS) SZEKCIÓ BEOSZTÁSA

Levezető elnök: Dr. Pataki László egyetemi docens, SOE LKK

Titkár: Pankotay Fruzsina Magda egyetemi tanársegéd, SOE LKK

Helyszín: online

14:00-14:20	Huszák Loretta, Szitáné Kazai Ágnes, Andó Marcell	Innovációösztönzés Magyarországon - Vállalatok kutatás-fejlesztési tevékenységének minősítése 2012-2021
14:20-14:40	Eke Zsolt	A személybiztosítások alakulása a válságok időszaka alatt
14:40-15:00	Dancsik Bálint, Marosi Anna, Szabó Beáta	Lakáshitelezés a családi otthonteremtési kedvezmény keretrendszerében - túlárznak-e a bankok?
15:00-15:20	Gál Hedvig	A devizaárfolyamok és a részvénytőzsdék volatilitásának előrejelzése a GARCH modellekben
15:20-15:40	Bethlendi András, Szócs Árpád	Kockázati tőkebefektetések hatásai az Edtech startup-ok növekedési ütemére
15:40-15:55	<i>Szünet</i>	
15:55-16:15	Ferkelt Balázs	Horvátország: úton az eurózóna felé
16:15-16:35	Csala Elvira	A magyar egészségügyi ellátórendszer pénzügyi rezilienciájának egyes kérdései a COVID-19 világjárvány idején
16:35-16:55	Solt Eszter Éva	Miért fontos a fenntartható pénzügyi jövőkép?
16:55-17:15	Papp Tamás, Erdős Sándor, Vörös Zsófia	Az utánzásalapú dimenzió megjelenése a közösségi kereskedés másolási döntéseiben
17:15-17:35	Eperjesi Zoltán	A multilaterális fejlesztési bankok klímavédelmi finanszírozásai

5. (TUDOMÁNYOS) SZEKCIÓ BEOSZTÁSA

Levezető elnök: Dr. habil. Hegedűs Mihály, főiskolai tanár, Tomori Pál Főiskola

Titkár: dr. Cseh Balázs, PhD-hallgató, SOE LKK

Helyszín: E208

14:00-14:20	Varga József, Cseh Balázs	Az infláció újraelosztási hatásai Magyarországon
14:20-14:40	Gácsér Norbert György	A fenntarthatósági számvitel története és perspektívái
14:40-15:00	Lippai-Makra Edit	ESG információk a magyar bankok közzétételében
15:00-15:20	Kovács Zsuzsanna Ilona	Tudásjavak és immateriális erőforrások: a hazai közzétételi gyakorlat
15:20-15:40	Vértesy László	Szakosított hitelintézetek és önkormányzati finanszírozás
15:40-15:55	<i>Kávészünet (helyszín: aula)</i>	
15:55-16:15	Rácz Tamás Attila	Bankrendszer és gazdasági növekedés – A poszt szocialista országok esete
16:15-16:35	Póra András, Széplaki Valéria	COVID és szuverén adósság-menedzsment
16:35-16:55	Vargovics Máté, Hegedűs Szilárd, Lett Béla	Állami erdőgazdálkodás az éves beszámolók tükrében
16:55-17:15	Tóth Gábor, Széles Zsuzsanna	Csökkenti-e a nem könyvvizsgálói szolgáltatások igénybevétele a Benford eloszláshoz való illeszkedést? Magyarországi eredmények
17:15-17:35	Hegedűs Mihály, Furi Balázs Attila	Befektetés a kriptovalutákba

6. (TUDOMÁNYOS) SZEKCIÓ BEOSZTÁSA

Levezető elnök: Dr. Gál Veronika Alexandra egyetemi docens, MATE

Titkár: Ionescu Astrid PhD-hallgató, SOE LKK

Helyszín: E222 és online

14:00-14:20	Mészáros Mercédesz, Kiss Gábor Dávid	Skandinávia tőkepiacainak elemzése a nemkonvencionális monetáris politika hatásainak tükrében
14:20-14:40	Szládek Dániel	Az európai bankok részvény-visszavásárlási gyakorlatának elemzése a jövedelmezőség és a tőkemegfelelés tükrében
14:40-15:00	Johannes Johnen, Somogyi Róbert	Megtévesztő árazási technikák és árösszehasonlító oldalak
15:00-15:20	Tóth Rita	A vállalkozások jövedelmezőségének vizsgálata nettó jövedelmezőségi módszer alkalmazásával
15:20-15:40	Koroseczné Pavlin Rita, Gál Veronika Alexandra	Kedvezményes áfakulcsok alkalmazása az EU-tagállamokban
15:40-15:55	<i>Kávészünet (helyszín: aula)</i>	
15:55-16:15	Zugor Zsuzsanna	Adójogi szabályok alakulása a családtámogatások tükrében
16:15-16:35	Cseh Balázs, Kálmán Botond	Az adófizetési hajlandóságot befolyásoló tényezők több kontinens kiválasztott országainak vizsgálata alapján
16:35-16:55	Czipf Csongor	Nagyvállalati fenntarthatósági gyakorlatok a zéró CO2 kibocsátás 2050-es céljának eléréséhez
16:55-17:15	Cziráki Gábor	Balanced Scorecard és körköröség a gyűjtemény menedzsmentben
17:15-17:35	Cziráki Gábor	Egy kutató vállalat első üzleti évének kiértékelése a fenntartható vagyonkezelés tükrében

A KONFERENCIÁRA ÉRKEZETT ABSZTRAKTOK

3. SZEKCIÓ

VÁLLALKOZÁSOK FENNTARTHATÓ TŐKEPIACI FINANSZÍROZÁSA

Sustainable capital market financing for enterprises

DR. HABIL. SÁGI JUDIT – DR. FELLEGI MIKLÓS

egyetemi docens (associate professor)

Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügyi és Számviteli Kar (Budapest Business School – University of Applied Sciences, Faculty of Finance and Accountancy)

Az elmúlt évek fenntarthatósági kihívásai változásokat indítottak a tőkepiacokon is. Új finanszírozási formák, innovációk jelentek meg, mint például a zöld-, társadalmi- és fenntarthatósági kötvények. Ez utóbbiak a kibocsátó cég szempontjából fix kamatozású tőkepiaci források, amelyek bevételeit túlnyomórészt olyan projektek finanszírozására fordítják, mint például a megújuló energia, vagy a légszennyezés megelőzése. Zöld kötvények forgalomba hozatalával a kibocsátók hitelesen jelzik a környezet védelme, fenntartása vagy helyreállítása iránti elkötelezettségüket. Hasonlóan jelzik azon törekvésüket, hogy a fenntartható fejlődési célokat beépítik az üzleti stratégiájukba. Az említett finanszírozási módok lehetőséget kínálnak a befektetők számára a portfóliók környezeti lábnyomának aktív menedzselésére.

Kulcsszavak: zöld kötvény, társadalmi kötvény, fenntarthatósági kötvény, tőkepiacok

The sustainability challenges of recent years have also triggered changes in capital markets. New forms of financing and innovations have emerged, such as green, social and sustainability bonds. The latter are fixed-rate capital market resources for the issuing company, the proceeds of which are used mainly to finance projects such as renewable energy or the prevention of air pollution. By placing green bonds on the market, issuers credibly signal their commitment to protecting, maintaining or restoring the environment. Similarly, they signal their commitment to incorporating sustainable development goals into their business strategy. These financing methods offer investors the opportunity to actively manage the environmental footprint of their portfolios.

Keywords: green bond, social bond, sustainable bond, capital markets

RELEVÁNS LEHET-E A VEZETŐI SZÁMVITEL A KÖZSZFÉRÁBAN?

Could managerial accounting be relevant in the public sector?

TÓTH Balázs

tanársegéd (lecturer)

Szegedi Tudományegyetem, Gazdaságtudományi Kar - Pénzügyek és Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Intézete (University of Szeged, Faculty of Economics and Business Administration – Institute of Finance and International Economic Relations)

Az államháztartás által biztosított szolgáltatások egy nemzetgazdaság jelentős szeletét teszik ki. A közszféra, mint a gazdaság egyik legjelentősebb szereplője a köz által biztosított forrásokat használja fel. Viszont az, hogy ezt milyen hatékonysággal teszi, közel sem indifferens. Emiatt kiemelt jelentőséggel bír a gazdasági folyamatok megfelelő számviteli leképezése. Ez az igény szorgalmazta az eredményszemléletű számvitel közszférában való megjelenését, ami mellett az egyik legjelentősebb érv az, hogy (a pénzforgalmi szemlélettel ellentétben) képes támogatni a vezetői számviteli törekvéseket. Ezt a magánszféra esetében jellemzően nem is szokás vitatni, viszont arra tekintettel, hogy közszféra működése és érintettjeinek információs igénye alapjaiban tér el, így a vezetői számvitel alkalmazhatósága is megkérdőjelezhető.

A tanulmány célja bemutatni, hogy milyen információs igénye van a közszféra érintettjeinek, illetve feltárni azokat a területeket, ahol a vezetői számviteli eljárások lehetőséget biztosíthatnak a köz által biztosított erőforrások hatékonyabb felhasználásához.

Kulcsszavak: államháztartási számvitel, vezetői számvitel, államháztartás

The public sector services are a significant part of a nation's economy. The public sector, as one of the main performers of an economy, use the resources provided by the taxpayers. As a consequence, the efficiency of the operation has high importance. This guides the attention to the role of the proper accounting system in the public sector. This promoted the adoption of accrual accounting in the public sector. Accrual accounting (in contrast with cash-based accounting) can support the usage of managerial accounting tools. The relevance of managerial accounting in the private sector is indisputable, however, this cannot be said in the case of the public sector.

The aim of this study is to introduce the information need of the stakeholders of the public sector entities and explore the fields where managerial accounting could be effectively applied. Keywords: public sector accounting, managerial accounting, public sector

PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÁSOK 2021-BEN *Financial services in 2021*

SZÚCS NIKOLETT - BERKES VIKTOR - TREPLÁN LIZA - BOKOR KRISZTIÁN

egyetemi hallgató (university student)

*Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügy-Számvitel Szak, Pénzügyi Szolgáltatások Specializáció
(Budapest Business School – University of Applied Sciences, Major in Finance and Accountancy,
Specialisation of Financial Services)*

A Covid-19 járvány megerősítette, mennyire lényeges az online fizetési módok biztonságossá tétele. Számos országban a felügyeleti hatóságok a készpénz nélküli fizetések gyorsuló növekedését tapasztalták az elmúlt évben, mivel a fizikai interakciók helyett egyre gyakrabban történt online vásárlás. A Magyar Nemzeti Bank új azonnali fizetési rendszerének tavalyi évben történő bevezetése kulcsfontosságú volt ahhoz, hogy a járvány idején kényelmes fizetési lehetőség álljon a fogyasztók rendelkezésére. Bár ezeknek a kihívásoknak a leküzdése a központi bank elkötelezettségét tükrözi az új fizetési rendszer kifejlesztésében, sikere végső soron azon múlik, hogy képes-e kielégíteni a fogyasztói elvárásokat és igényeket. A magyar azonnali fizetési rendszer korai eredményei azt sugallják, hogy már a rendszer bevezetése pozitív hatással volt a fogyasztókra.

Kulcsszavak: FinTech, azonnali fizetés, digitalizáció, Magyarország

The Covid-19 pandemic has reinforced that consumers should have the freedom to choose their method of payment. In many jurisdictions, cashless payments have experienced accelerated growth in the past year, as physical interactions were discouraged, and shopping increasingly occurs online. The timely introduction of the Central Bank of Hungary's new instant payment system was crucial to offering a convenient choice of payment during the pandemic. While overcoming these challenges reflects the central bank's determination in developing the new payment system, its success or otherwise ultimately rests on its ability to meet consumer expectations and demand. Early results from the Hungarian instant payment system suggest it is already having a positive impact on consumers.

Keywords: FinTech, instant payment, digitalisation, Hungary

A FINTECH JELENSÉG HATÁSA

The effect of FinTech

MACSUGA BENCE - KÓNYA DÓRA - LE HONG MINH

egyetemi hallgató (university student)

*Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügy-Számvitel Szak, Pénzügyi Szolgáltatások Specializáció
(Budapest Business School – University of Applied Sciences, Major in Finance and Accountancy,
Specialisation of Financial Services)*

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) a tavalyi évben széles körben végzett felmérések tapasztalatai alapján építette fel és idén tavasszal vezette be az Innovációs Központot, ahol a pénzügyi vállalkozók közvetlen információkat és segítséget kaphatnak a szabályozó hatóságtól. Annak ellenére, hogy akár már az idén elkezdődhet, az úgynevezett regulatory sandbox első fázisa, ahol a Fintech szolgáltatók kipróbálhatják magukat egy ellenőrzött tesztkörnyezetben, még nem kerültek bejelentésre. Az MNB példákat gyűjtött a világ minden tájáról, hogy bemutassa, hogyan működhet a két új szabályozási eszköz. A jogszabályok módosítására azonban szükség lehet annak érdekében, hogy olyan szabályozási eszközt hozzanak létre, amely releváns a Fintech szolgáltatások tekintetében mind a banki, mind pedig a nem banki háttérű pénzügyi szolgáltatókra.

Kulcsszavak: FinTech, szabályozói kihívás, digitalizáció, Magyarország

The Hungarian National Bank (MNB) established the Innovation Hub last year through surveys, and this spring it launched the Innovation Hub, where financial innovators can receive information and support directly from the regulator. The first round of the so-called regulatory sandbox, where fintech service providers can test themselves in a regulated test environment, even though it could start as early as this year. The MNB gathered international examples and presented how the two new regulatory instruments could work. However, changes to legislation may be needed to implement a regulatory tool to test fintech services, and their applicability to either bank-related and non-bank related financial service providers.

Keywords: FinTech, regulatory challenge, digitalisation, Hungary

KRIPTO FORRADALOM A HAGYOMÁNYOS PÉNZÜGYI KERETEK KÖZÖTT - A RENDSZER REAGÁL

Crypto Revolution Within the Traditional Financial Framework – the System Responds

CSENDES FANNI

Hallgató (Student)

Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar (Budapest Business School Faculty of Finance and Accountancy)

GÖNCI MÁRTA

Hallgató (Student)

Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar (Budapest Business School Faculty of Finance and Accountancy)

VAJKOCZKI VIKTÓRIA

Hallgató (Student)

Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar (Budapest Business School Faculty of Finance and Accountancy)

Az új pénzügyi megoldások – köztük a kriptovaluták – növekvő gazdasági szerepe nap mint nap változásokat idéz elő a 21. századi mindennapokban. Fennáll a gazdasági és társadalmi kár lehetősége, ami a jogalkotók célja elkerülni és megakadályozni. Emellett fontos szempont, hogy a jogszabályozási rendszer biztosítsa a tagállamok biztonságát a gazdasági bűncselekmények ellen. Mindezen kívül nagy problémát jelent az egyedi meghibásodási pont, amivel az intézményekben is találkozhatunk. A kriptovaluták decentralizált koncepcióval rendelkeznek, melynek célja, hogy megelőzzék az egyedi meghibásodási pontot. A prezentációnk célja megválaszolni ezen kérdéseket, valamint bemutassuk a kriptovaluták szerepét a pénzügyi rendszerben.

Kulcsszavak: kriptovaluta, jogrendszer, gazdasági változás, pénzrendszer

In the 21st century, the growing economic role of new financial solutions, including cryptocurrencies, are bringing new day to day changes in everyday life. There is a potential for economic and social damage that legislators aim to avoid and prevent, therefore it is important for the legal system to ensure the security of member states against economic crime. Moreover, a big problem in today's monetary system is that it has a single point of failure like we have with institutions. Cryptocurrencies have a decentralized concept, they are meant to avoid this idea of a single point failure. Cryptocurrencies raise important questions concerning their unique theory and operation. The goal of our presentation is to answer these questions, to demonstrate the role of cryptocurrencies in the monetary system.

Keywords: cryptocurrencies, legal systems, economic changes, monetary system

AZ ÉLETCIKLUS-, A TURNAROUND- ÉS A FENNTARTHATÓ VÁLLALATI PÉNZÜGYEK ELHATÁROLÁSA ÉS ÖSSZEKAPCSOLÁSA – EREDMÉNYEK ÉS KIHÍVÁSOK

Delimitation and Integration of Lifecycles, Turnaround and Sustainable Corporate Finance – Achievements and Challenges

DR. HABIL KATITS ETELKA PhD

stratégiai ügyvezető, pénzügyi turnaround szakértő (Strategic CEO, Financial Turnaround Expert)

KENF Üzletviteli Tanácsadás (KENF Business Consulting)

A 2. ezredforduló óta, napjaink VUCA színes, de kaotikus, járvánnyal teli világában a modern vállalati pénzügyek területe rendkívül gyors fejlődésen ment keresztül. Olyan módszertani tárház alakult ki, amely bizonyítja, mint tudományos irányzat empirikus tartalmát. Az előadás bemutatja és összehasonlítja a modern vállalati pénzügyek három olyan szakterületét, amelyek erőteljesen támogatják az aktuális céges gyakorlatot. Ennek a három szakterületnek milyen azonos és megkülönböztető jellemzői vannak a hagyományos vállalati pénzügyekhez képest? Miben és mennyiben hoztak fejlődést az elméletben és a gyakorlatban? Milyen hiányosságai vannak a magyar fordulatkezeléssel és fenntartható növekedéssel kapcsolatos kutatásoknak? Kvantitatív technikákkal, a saját fejlesztésű FINel és EkoWIN pénzügyi szakértői rendszerrel végeztem a vizsgálatokat. A 2007-2020 közötti időszak magyar vállalati adatbázis elemzések kutatási eredményeiből és a magyar tanácsadói világból vett eset- és szituáció elemzésekből konklúziók levonása történik szintetizálás céljából. Indokolom a három szakterület fontosságát a kutatók, az oktatók és az üzleti világ szereplői számára.

Kulcsszavak: vállalati életciklus, fordulatkezelés, fenntartható vállalati pénzügyek

Since the 2nd millennium, in today's colorful but chaotic, epidemic world of VUCA, the modern corporate finance has undergone extremely rapid development. A treasury of methodologies has been developed, which verifies the empirical content of this scientific trend. My presentation demonstrates and compares three areas of modern corporate finance that strongly support current corporate practice. What are the same and distinctive features of these three areas compared to traditional corporate finance? How and to what extent have they made progress in theory and practice? What are the shortcomings of the research on Hungarian turnaround management and sustainable growth? I used quantitative techniques, the self-developed FINel and EkoWIN financial expert system. Conclusions are drawn from the research results of the Hungarian corporate database, analyzes for the period 2007–2020 and from the case and situation analyzes taken from the Hungarian consulting world for the purpose of synthesis. I prove the importance of the three fields for researchers, educators and business players.

Keywords: corporate lifecycles, turnaround management, sustainable corporate finance

A TŐKEPIACI ÉRTÉK VÁLTOZÁSA A COVID-19 PANDÉMIA SORÁN A LIKVIDITÁS ÉS PÉNZÜGYI MUTATÓK TÜKRÉBEN

Change in capital market value during the COVID-19 pandemic, in the light of liquidity and financial indicators

SZEMERÉDI ANDRÁS

volt egyetemi hallgató (former university student)

Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügy-Számvitel Szak, Pénzügyi Szolgáltatások Specializáció (Budapest Business School – University of Applied Sciences, Major in Finance and Accountancy, Specialisation of Financial Services)

A tanulmány a 2019-ben kitört, Magyarországra 2020 márciusában begyűrűzött Covid-19 pandémia hatását vizsgálja a Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) szereplő vállalatok tőkepiaci értékére. A szerző 2020.01.01 és 2020.09.30 közötti árfolyam adatok alapján kísérletet tett annak igazolására, hogy a fundamentális változók, illetve a likviditás befolyásolták-e a márciusi tőzsdei pánik során fellépő leértékelődést, és az azt követően kibontakozó korrekciót. A vizsgálataihoz a BÉT-en jegyzett vállalatok beszámoló adatait vette alapul, illetve a leértékelődés, felértékelődés mértékét. A változók között korrelációelemzést végzett el. A hipotéziseket részben tudta igazolni, hiszen sikerült kapcsolatot feltárni a jobb fundamentális mutatók, és leértékelődés között, azonban a likviditás kedvező értékének hatásait ezen időtávon nem lehetett kimutatni.

Kulcsszavak: tőkepiaci érték, fundamentális változók, likviditási stressz, Magyarország

The study examines the impact of the Covid-19 pandemic, which broke out in Hungary in March 2020, on the capital market value of companies listed on the Budapest Stock Exchange (BSE). Based on exchange rate data from 01/01/2020 to 30/09/2020, the author attempted to verify whether the fundamental variables and liquidity influenced the devaluation during the March stock market panic and the subsequent correction. His examinations were based on the report data of companies listed on the BSE, as well as on the extent of devaluation and appreciation. He performed a correlation analysis between the variables. He was able to partially substantiate the hypotheses, as a relationship between better fundamental indicators and devaluation was revealed, however, the effects of the favourable value of liquidity could not be demonstrated during this period.

Keywords: capital market value, fundamental variables, liquidity stress, Hungary

TUDATOS ADÓZÁS A FENNTARTHATÓSÁG JEGYÉBEN

Tax awareness in line with sustainability

TÓTH ORSOLYA ÉVA

Mesteroktató (Professor of practice)

Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügyi és Számviteli Kar (Budapest Business School, Faculty of Finance and Accountancy)

Napjaink egyik központi problémája a fenntarthatóság kérdése. A környezetünk védelme sürgető megoldásokat követel, amelyek megvalósításához jelentős pénzügyi forrásokra van szükség. A fenntarthatósági megfontolások tágabb és szűkebb értelemben is érintik az adózás világát. Tágabb értelemben beszélhetünk az adórendszereket, adójogszabályokat érintő változásokról, míg szűkebb értelemben a fenntartható módon működtetett adóigazgatásról. Talán ez utóbbira találhatunk könnyebben példákat a hazai gyakorlatból, mivel ezeket a megoldásokat a szakemberek akár napi szinten használják és a magánszemélyek, mint felhasználók is már találkozhattak ezekkel a technológiai megoldásokkal (pl. eSZJA rendszere). Azonban fenntarthatósági szempontból jelentős eredményeket az adórendszerek, adójogszabályok várható kiigazítása, a jelenleg alkalmazott adózási elvek megváltoztatása fogja jelenteni. A gazdasági szereplők számára elengedhetetlen az adópolitikai trendek követése, hogy megfelelően tudjanak felkészülni a működésüket érintő változásokra.

Kulcsszavak: fenntarthatóság, adózás, adórendszer, adózási elvek, környezetvédelmi adók, pénzügyi tudatosság

One of the hottest topics nowadays is sustainability. Protecting our environment needs urgent actions that require significant financial resources. Sustainability considerations affect the world of taxation both from wide and narrow perspectives. In broader terms, we can talk about changes in tax systems, regimes, and tax legislation, while from a narrow perspective, we can think of a tax administration operated in a sustainable way. One easily can find examples of the latter, as these solutions are widely used by professionals on daily basis, and individuals may have encountered some of these technical solutions (e.g. the eSZJA). However, significant achievements in sustainability will arrive from the results of the expected adjustment of tax systems and tax legislation as well as the change of the currently applied tax principles. Economic operators must follow the trends of taxation to get prepared properly for the changes that influence their operations.

Keywords: sustainability, taxation, tax system, tax principles, green tax; financial awareness

PRE COVID SZINDRÓMA? AZ ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSA MAGYARORSZÁGON

Pre COVID syndrome? Analysis of management the Hungarian municipalities

HEGEDŰS SZILÁRD PhD

főiskolai docens (Associate Professor)

Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügyi és Számviteli Kar (Budapest Business School))

Az önkormányzati gazdálkodás az elmúlt 30 évben válsághelyzet idején a válságkezelés frontvonalába került. Nem volt ez másképp a pandémia nyomán kitört gazdasági válság kapcsán sem, azonban nem elhanyagolható, hogy milyen helyzetben találta a helyhatóságokat a válsághelyzet, illetve a válságkezelési intézkedések nyomán fellépő bevételkiesés, valamint vélelmezhető kiadásnövekedés.

A tanulmány célja, hogy bemutassa az önkormányzati működés tendenciáit, a vagyon alakulást, a bevételek alakulását, az eredmény alakulását a pandémiát megelőzően.

Kulcsszavak: önkormányzatok, gazdálkodás, elemzés

In the last 30 years, municipal management has been at the forefront of crisis management during a crisis situation. This was not the case in the wake of the economic crisis following the pandemic, but the situation of local authorities as a result of the crisis and the loss of revenue following the crisis management measures, as well as the presumed increase in expenditure, cannot be neglected.

The aim of the study is to present the tendencies of the local government operation, the development of the property, the development of the revenues, the development of the result before the pandemic.

Keywords: municipalities, management, analysis

A SZEKULÁRIS STAGNÁLÁS ELMÉLETE ÉS A JAPÁN GAZDASÁG HELYZETE 1990 UTÁN

The theory of secular stagnation and the state of the Japanese economy after 1990

TATAY BLANKA

Vezetés és szervezés mester szakos hallgató (student, Master in Management and Leadership)
ELTE Gazdaságtudományi Kar (ELTE Faculty of Economics)

TATAY TIBOR PHD

egyetemi docens (Associate Professor)

Széchenyi István Egyetem Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar (Széchenyi István University Kautz Gyula Faculty of Business and Economics)

A szekuláris stagnálás hipotézisét a két világháború között írta le A. Hansen. Kora problémáira reflektálva felvetette, hogy megfelelő nagyságú gazdasági növekedés nélkül nem lehet teljes foglalkoztatottságot elérni. A probléma gyökereként az akkori csökkenő népességnövekedést és a gyenge technológiai fejlődést határozta meg. A várható gyenge kereslet miatt a beruházások alacsony szinten maradhatnak.

Japánban immár harminc éve alacsony és ingadozó a gazdasági növekedés, tehát mindenképpen jogos a hosszabb távra valóáttekintés az okok keresésekor.

Az öregedő és fogyó népesség magyarázatul szolgálhat, hogy a kereslet miért volt elégtelen az utóbbi három évtizedben, és miért nem voltak hatásosak a fősodró közgazdasági tanok által ajánlott fiskális és monetáris eszközök a gazdasági növekedés magasabb pályára állításához.

Kulcsfogalmak: japán gazdaság, gazdaságpolitika, szekuláris stagnálás

The hypothesis of secular stagnation was described by A. Hansen between the two world wars. Reflecting on the problems of his time, he suggested that full employment could not be achieved without sufficient economic growth. He identified the declining population growth and poor technological development of the time as the root of the problem. The expected weak demand could keep investment low.

Japan's economic growth has been low and volatile for thirty years, so it is certainly legitimate to look to the longer term for the causes.

An ageing and shrinking population may explain why demand has been insufficient over the last three decades and why the fiscal and monetary instruments recommended by mainstream economics have not been effective in putting economic growth on a higher path.

Keywords: japanese economy, economic policy, secular stagnation

LIKVIDITÁSI CSAPDA VAGY PORTFÓLIÓ DIVERZITÁS *Liquidity trap or portfolio diversity*

DR. NOVÁK Zsuzsanna

Egyetemi adjunktus (Assistant Professor)

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Pénzügyek Tanszék

(Budapest University of Technology and Economics Department of Finance)

DR. HABIL. TATAY Tibor

egyetemi docens (Associate Professor)

Széchenyi István Egyetem Gazdasági Elemzések Tanszék, Győr (Széchenyi István University Department of Economic Analysis, Győr)

A tanulmány az eurozóna gazdasági folyamatait vizsgálja a 2005 I. és 2012. I. negyedéve közti időszakban, hogy rámutasson, hogyan viselkedtek a főbb makrogazdasági mutatók az alacsony nominális kamatkörnyezetben a válság kitörését követően, de azon belül különösen a 2012. II. negyedévet követő időszakban, amikor az irányadó kamatot 1% alá csökkentették. A tanulmány fő kérdése, hogy befolyásolta-e a zéró alsó kamatkorlát (ZLB) a portfóliódöntéseket az euróövezetben. A pénzügyi aggregátumok, az infláció és a főbb szektorok vagyonszerkezetének alakulását az USA hasonló pénzügyi mutatóival hasonlítjuk össze. A gazdasági szereplők portfóliódöntéseit az egyes euroövezeti tagállamokban klaszterelemzés segítségével vizsgáljuk, kiragadván a 2005-ös, 2013-as és a 2019-es évet az országcsoportok változásainak szemléltetése céljából. A vizsgálat jelentős eltéréseket tár fel az egyes országok pénzügyi profilja vonatkozásában és a közös monetáris politikára adott eltérő válaszokat illetően a zéró alsó kamatkorlátot megelőző és az azt követő időszakban a folyó fizetési mérlegegyenlegek, a GDP arányos államadósság és az egy főre jutó GDP függvényében.

Kulcsszavak: portfóliószerkezet, likviditási csapda, zéró alsó kamatkorlát, eurozóna

The paper investigates the economic processes of the eurozone between 2005Q1 and 2021Q1 to observe how the main macroeconomic variables behaved during the low nominal interest rate environment after the outbreak of the crisis and especially after 2012Q2 when the policy rate was cut below 1%. The main question of the paper is whether the zero lower bound (ZLB) influenced portfolio decisions in the eurozone. The evolution of monetary aggregates, inflation and the sectoral portfolio holdings are compared to the United States' similar economic indicators. Economic actors' portfolio decisions in the various eurozone countries are examined with the help of cluster analysis, picking the years 2005, 2013 and 2019 for the changing grouping of countries. The examination reveals significant differences in the various countries' financial profile and varying responses to the common monetary policy before and after the presence of the zero lower bound depending on current account balances, public debt-to-GDP and per capita GDP levels.

Keywords: portfolio structure, liquidity trap, zero lower bound, eurozone

4. SZEKCIÓ

INNOVÁCIÓÖSZTÖNZÉS MAGYARORSZÁGON - VÁLLALATOK KUTATÁS- FEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGÉNEK MINŐSÍTÉSE 2012-2021

Innovation incentives in Hungary - Qualification of companies' research and development activities 2012-2021

HUSZÁK LORETTA PhD

egyetemi adjunktus (Assistant Professor)

Budapesti Corvinus Egyetem, Vállalkozásfejlesztési Intézet (Corvinus University of Budapest, Institute for the Development of Enterprises)

SZITÁNÉ DR. KAZAI ÁGNES

innovációs tanácsadó (innovation consultant)

Semmelweis Egyetem (Semmelweis University)

ANDÓ MARCELL

adótanácsadó (tax advisor)

RSM Hungary Adótanácsadó és Pénzügyi Szolgáltató Zrt. (RSM Hungary Tax and Financial Advisory Services Plc.)

Magyarország 2013 óta, több más európai országhoz hasonlóan, K+F minősítési rendszert működtet abból a célból, hogy a hazai innovatív, kutatás-fejlesztési tevékenységet végző vállalatok számára állami támogatásokat és adóösztönzőket tudjon nyújtani, így segítve őket további innovációk kidolgozásában. Jelen kutatás feltárja, hogy Magyarország milyen ösztönzőket használ a vállalati kutatás-fejlesztési tevékenységek támogatására, és tárgyalja a hazai kutató-fejlesztő vállalatok statisztikai mutatóit. Majd kitér a hazai K+F-minősítési rendszer leíró jellegű elemzésére, az igénybe vevő vállalkozások statisztikai adatainak bemutatásával és következtetések levonásával. Végezetül egy K+F cég példáján keresztül empirikusan vizsgálja a cég lehetőségeit és kockázatait az adóalap-kedvezmény igénybevételével kapcsolatosan, esetpélda jelleggel. Véleményünk szerint a vállalat adófizetési kötelezettségének levezetése hűen tükrözi a K+F adóalap-kedvezmény igénybevételének előnyeit, de az azzal kapcsolatos veszélyekre is rámutat, hogy az elemzett vállalat nem élt az előzetes K+F minősítés lehetőségével. Vizsgálatunk alapján osztjuk a Deloitte tanácsadó cég azon megállapítását, mely szerint a K+F minősítés ugyan előnyös az innovatív vállalkozások számára, ezekkel az előnyökkel és a kockázatokkal azonban a hazai vállalkozások még nincsenek kellő mértékben tisztában.

Kulcsszavak: Kutatás-fejlesztés, innováció, K+F minősítés, adóösztönzők

Since 2013, Hungary, like several other European countries, has been operating an R&D qualifying system in order to provide state subsidies and tax incentives to innovative companies engaged in research and development in Hungary, thus helping them to develop further innovations. The present research reveals what incentives Hungary uses to support corporate R&D activities and discusses the statistical indicators of Hungarian R&D companies. It then covers the descriptive analysis of the Hungarian R&D qualifying system, presenting the statistical data of the companies using the R&D rating option and drawing conclusions. Finally, through the example of a research and development company, it empirically examines the opportunities and risks of the company in relation to the use of the

tax base benefit, on a case-by-case basis. In our opinion, the derivation of the company's tax liability faithfully reflects the benefits of using the R&D tax base benefit, but also points to the dangers associated with the fact that the analysed company did not use the possibility of a preliminary R&D qualification. Based on our study, we agree with Deloitte Consulting that that R&D certification is beneficial for innovative companies, but Hungarian enterprises are not yet sufficiently aware of these benefits and the risks.

Keywords: Research and development, innovation, R+D qualification system, tax incentives

A SZEMÉLYBIZTOSÍTÁSOK ALAKULÁSA A VÁLSÁGOK IDŐSZAKA ALATT *The development of personal insurance during the period of crises*

EKE ZSOLT

Széchenyi István Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola

Az utóbbi évtizedek rámutattak arra, hogy az öngondoskodás jelentősége folyamatosan növekszik, a személybiztosításokon belül az életbiztosítások, a befektetési jellegű életbiztosítások megmutatták milyen nagyfokú az egyéni befektető kitétsége a nemzetközi piaci hatásoknak összehasonlítva a professzionális intézményi befektetőkkel.

Jelen tanulmányomban azt vizsgálom, a személybiztosítások miként reagáltak az elmúlt 30 év jelentős válságaira, és azok milyen háttér folyamatokra, összefüggésekre vezethetőek vissza. Sajnos a válságok időnként megjelennek, okaik különbözőek, de hatásuk a világgazdaságra és a hazai nyitott gazdaságra óriási. Jó példa erre a 2008-as pénzügyi válság vagy a még mindig zajló koronavírus járvány.

A személybiztosításon belül vizsgálom az életbiztosítási ágazat, a baleset és a betegségbiztosítási terület idősorait, a kumulált díjbevételt, az év végi szerződésszámot és az átlagdíjat.

Meggyőződésem az, ha az összefüggések mélyebb feltárásával betekintést nyerünk a jelenségeket irányító folyamatok működésébe, akkor egyrészt a válságok negatív hatásait tudjuk csökkenteni, másrészt azok előrejelzése is pontosabb lehet.

Kulcsszavak: személybiztosítások, válságok, idősorok, Covid-19

Recent decades have shown that the importance of self-care is constantly increasing, and within personal insurance life insurance and investment-type life insurance have shown the high level of individual investor exposure to international market effects compared to professional institutional investors.

In this study, I examine how personal insurance has responded to the major crises of the last 30 years and what background processes and contexts they are related to. Unfortunately, crises sometimes appear, their causes are different, but their impact on the world economy and the domestic open economy is enormous. A good example is the financial crisis of 2008 or the coronavirus pandemic that is still taking place.

Within personal insurance, I examine the time series of the life insurance sector, accident and sickness insurance, cumulative premium income, year-end contract number and average fee.

I am convinced that if we gain insight into the functioning of the processes that control these phenomena by exploring the context more deeply, we can reduce the negative effects of crises on the one hand and make their predictions more accurate on the other.

Keywords: personal insurance, crises, timelines, Covid-19

LAKÁSHITELEZÉS A CSALÁDI OTTHONTEREMTÉSI KEDVEZMÉNY KERETRENDSZERÉBEN – TÚLÁRAZNAK-E A BANKOK?

Housing Loans in the Home Purchase Subsidy Scheme for Families – is there an overpricing by banks?

DANCSIK BÁLINT

főosztályvezető (Head of Department)

Magyar Nemzeti Bank (the Central Bank of Hungary)

PhD hallgató (PhD student)

Szegedi Tudományegyetem (University of Szeged)

MAROSI ANNA

közgazdasági elemző (Senior analyst)

Magyar Nemzeti Bank (the Central Bank of Hungary)

SZABÓ BEÁTA

elemző (Analyst)

Magyar Nemzeti Bank (the Central Bank of Hungary)

Magyarországon 2015-ben került bevezetésre a Családi Otthontermelési Kedvezmény (CSOK), amely egy vissza nem térítendő támogatás gyermekkel rendelkező, vagy gyermeket vállaló családoknak. A kormányzati intézkedés tartalmaz egy kamattámogatott hitelterméket is. Ezen támogatott hitelek esetében a fogyasztónak 3 százalékos kamatlábat kell fizetni, amit a költségvetés kiegészít egy kamattámogatással, miközben a szabályozás egy maximális összesített kamatlábat is megállapít az ügylet számára. Mivel azonban a fogyasztóknak mindenképpen ugyanazt a kamatlábat kell kifizetniük, függetlenül attól, hogy mely bankot választják, az adósoknak nincs motivációjuk arra, hogy a bankokat versenyre készítsék ebben a piaci szegmensben. Az elmélet azt sugallja, hogy a verseny hiánya magasabb árakhoz, vagy esetünkben a szükségesnél magasabb kamatlábakhoz és fiskális költségekhez vezet. Hipotézisünk tesztelése érdekében mikroszintű adatokon (1) lineáris regressziós modellt futtatunk, és (2) megvizsgáljuk azon adósok kamatlábat, akik piaci alapú hitelt is felvettek a CSOK-hitelük igénylésének napján.

Kulcsszavak: bankverseny, kamatláb, lakáscélú hitelek, CSOK

The Home Purchase Subsidy Scheme for Families (HPS) was introduced in 2015 in Hungary as a non-refundable financial aid to families having or planning to have children. The government measure also included a loan scheme with an interest rate subsidy. In the case of the loans disbursed under this framework, the consumer has to pay an interest rate of at least 3 per cent, which is then supplemented by an interest rate subsidy provided by the state, while the regulation also subscribes an overall cap for the interest rate as a whole. However, since consumers pay the same interest rate regardless the bank they choose, they are not motivated to make financial institutions compete in this market segment. Theory states, that lack of competition can lead to higher prices, or in our cases, to higher overall loan interest rates and fiscal costs than it would be necessary. We test this hypothesis on a micro-level database by (1) estimating a linear regression model and (2) examining the interest rate of debtors who took up a market-based loan beside their HPS-loan on the same day.

A DEVIZAÁRFOLYAMOK ÉS A RÉSZVÉNYPIAC VOLATILITÁSÁNAK ELŐREJELZÉSE A GARCH MODELLEKBEN

Forecasting Exchange Rate and Stock Market volatility in GARCH models

GÁL HEDVIG

PhD-hallgató (PhD student)

Budapesti Corvinus Egyetem, Közgazdasági és Gazdaságinformatika Doktori Iskola (Doctoral School of Economics, Business and Informatics)

A pénzügyi folyamatok alakulása és fejlődése több különböző pénzügyi modellel is leírható. A GARCH (Generalized Autoregressive Conditional Heteroscedasticity) modell típusok előnye az előrejelzési technika megléte és a pontosabb pénzügyi helyzetkép feltárása a szemlélt időhorizonton belül 2007-2021. Az elemzésekben kockázatkezelési eszközként is szerepet kapnak. A jelenlegi mintaprojektben a kiválasztott optimális GARCH modell kerül bemutatásra. Az adatok tekintetében lényeges, hogy az osztalék értékétől megtisztított adatok kerültek az elemzésbe. A volatilitás szempontjából látható, hogy a nagy gazdasági világválság idején nagyobb oszcilláció figyelhető meg az utóbbi évekhez képest és az előrejelzésnek köszönhetően egy biztatóbb úton halad a fenntartható pénzügyek felé.

Kulcsszavak: előrejelzés, volatilitás, devizaárfolyam, részvénypiac, optimális model szelekció

The progress and evolution of the financial processes can be described with various financial models. The advantage of GARCH (Generalized Autoregressive Conditional Heteroscedasticity) models consist in the forecasting technique and also in the more accurate disclosure of the financial situation during the observed time horizon between 2007 and 2021. They also play a role in the analyzes as a risk management tool. The current sample project presents the selected optimal GARCH model. Regard to the data, it is important that the data are adjusted for the value of the dividend in the analysis. In terms of volatility, it can be seen that during the Great Recession, a larger oscillation can be observed than later during the recent years and thanks to the forecast, it is moving on a more encouraging path towards sustainable finances.

Keywords: forecasting, volatility, exchange rate, stock market, optimal model selection

KOCKÁZATI TŐKEBEFEKTETÉSEK HATÁSAI AZ EDTECH STARTUP-OK NÖVEKEDÉSI ÜTEMÉRE

Effects of venture capital investments on the growth rate of edtech startups

BETHLENDI ANDRÁS PhD

egyetemi docens (*associate professor*)

*Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
(Budapest University of Technology and Economics, Faculty of Economic and Social Sciences)*

SZŐCS ÁRPÁD

PhD-hallgató (*PhD student*)

*Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdálkodás- és Szervezéstudományi
Doktori Iskola (Budapest University of Technology and Economics, Doctoral School of Business
and Management)*

A COVID-19 pandémia hatására, világszerte megnövekedett a kockázati tőke befektetők érdeklődése a digitális oktatási szolgáltatásokat nyújtó, úgynevezett educational technology (Edtech) startup-ok iránt. Az Edtech startup-ok tíz évvel ezelőtt indultak ugrásszerű fejlődésnek, és a 2010-es tőkebefektetési volumen a harmincszorosára emelkedett a tavalyi évre. A kockázati tőkebefektetéseken belül, az elmúlt években hangsúlyosabbá váltak a 100 millió dollárnál nagyobb összegű, úgynevezett mega round befektetések az oktatási ágazaton belül. Nemzetközi szinten a kockázati tőkebefektetések jelentős része Ázsiában valósult meg az elmúlt években, ezen belül is Kína és India a vezető szereplők. A harmadik legnagyobb szereplő az Egyesült Államok, mely fejlett kockázati tőke piacával továbbra is jelentős befektetéseknek ad otthont, azonban a tíz évvel ezelőtti vezető státuszát már elveszítette.

Tanulmányunkban azt kívánjuk vizsgálni, hogy a globálisan meghatározó Edtech startupok milyen finanszírozási lépcsők mentén, hány befektetési körrel, mennyi idő alatt, illetve mekkora kockázati tőke befektetéssel érték el az unikornis (1 milliárd dollárnál nagyobb piaci értékű vállalatok) státuszt. Vizsgáljuk továbbá, hogy milyen pénzügyi, finanszírozási sajátosságai vannak az ázsiai és az amerikai Edtech kockázati tőke befektetéseknek.

Kulcsszavak: kockázati tőke befektetések, startup, finanszírozás, Edtech

In the wake of the COVID-19 pandemic, there has been a surge in interest from venture capital investors worldwide in educational technology (Edtech) start-ups providing digital education services. Edtech start-ups started to take off ten years ago, and the volume of capital investment in 2010 increased thirty-fold by last year. Within venture capital investment, so-called mega round investments of more than \$100 million within the education sector have become more prominent in recent years. At the international level, a significant share of venture capital investments has been made in Asia in recent years, with China and India leading the way. The third largest player is the United States, which continues to attract significant investment with its well-developed venture capital market, but has lost its leading status of ten years ago.

In our study, we want to investigate how globally dominant edtech start-ups have achieved unicorn status (companies with a market capitalisation of more than USD 1 billion), through how many funding stages, how many rounds of investment, over how long a period of time and how much venture capital investment. We also examine the financial and funding characteristics of Asian and US edtech venture capital investments.

Keywords: venture capital investments, startup, financing, Edtech

HORVÁTORSZÁG: ÚTON AZ EUROZÓNA FELÉ

Croatia: On the way to the eurozone

DR. FERKELT BALÁZS PhD

egyetemi docens (Associate Professor)

Budapesti Gazdasági Egyetem, Külkereskedelmi Kar (Budapest Business School – University of Applied Sciences, Faculty of International Management and Business)

Horvátország 2019. július elején kérte felvételét az európai árfolyam-mechanizmusba (ERM-2) és bejelentette, hogy minél előbb szeretné bevezetni az eurot. A horvát kormányfő 2021 szeptemberében úgy nyilatkozott, hogy az ország felkészült arra, hogy az ország 2023. január 1-jén bevezesse a közös pénzt. A pandémia okozta gazdasági válság, majd a válságot követő magasabb gazdasági növekedés mind a költségvetési, mind pedig az inflációs konvergencia-kritérium teljesítésére negatív hatást gyakorolt. A tanulmány célja Horvátország euroérettségének vizsgálata a konvergencia-kritériumok elemzésén túl reálgazdasági mutatók értékelésével. A kutatás során külön hangsúlyt helyezünk Horvátország sajátosságainak vizsgálatára. Az elemzés tanulságokkal szolgálhat a többi, eurobevezetés előtt álló uniós tagország számára is.

Kulcsszavak: gazdasági és monetáris unió, konvergencia, ERM-2

Croatia applied for membership of the European Exchange Rate Mechanism (ERM-2) in early July 2019 and announced its intention to adopt the euro as soon as possible. In September 2021, the Croatian prime minister declared that the country will be prepared to introduce the common currency on 1 January 2023. The economic crisis caused by the pandemic, followed by higher economic growth after the crisis, had a negative impact on meeting both the fiscal and the inflation convergence criteria. The aim of the study is to examine the euro maturity of Croatia beyond the analysis of the convergence criteria by assessing real economic indicators. In the research, we place special emphasis on the specifics of Croatia. The analysis can also provide lessons for other EU Member States ahead of the introduction of euro.

Keywords: economic and monetary union, convergence, ERM-2

**A MAGYAR EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÓRENDSZER PÉNZÜGYI
REZILIENCIÁJÁNAK EGYES KÉRDÉSEI A COVID-19 VILÁGJÁRVÁNY IDEJÉN**
*Analysis of the Financial Resilience of the Hungarian Health Care System During
Pandemic Covid-19*

CSALA ELVIRA PhD hallgató

*Nemzeti Közszolgálati Egyetem Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola (National University of
Public Service Doctoral School of Public Administration Sciences)*

A magyar állami egészségügyi ellátó rendszer működésére, gazdálkodására vonatkozó szabályozás már a válság előtti utolsó években jelentős kormányzati átalakítási szándékok célkeresztjébe került. A 2010-ben a közfeladatellátásban és közpénzek felhasználásában bekövetkezett paradigmaváltás ellenére a nagy állami ellátó rendszerben tapasztalható hiányosságok, egyéb anomáliák továbbra is fennmaradtak, mivel mind történeti és társadalmi, mind gazdasági vonatkozásban meglehetősen mélyen gyökereznek. A tanulmány bemutatja a járvány előtti évek helyzetelemzésére építve a válság hatásait, a védekezésben és az egészségügyi rendszer működőképessége fenntartásában kifejtett állami szerepvállalás legfőbb jellemzőit, azzal a szemlélettel, hogy a járványvédekezés és gazdaságvédelem kormányzati beavatkozásainak értékelése során nemcsak hatékonysági, hanem méltányossági szempontokat is figyelembe kell venni.

Kulcsszavak: egészségügyi ellátó rendszer, tartozásállomány, Covid-19 járvány, költségvetési intézmény, válság, a védekezés állami finanszírozása

The regulation on the operation and management of the Hungarian public health care system had already been the target of significant governmental reform aspirations in the last years before the crisis. The paradigm shift concerning the provision of public services and the use of public funds in 2010 could not do away with the historically, socially and economically deep-rooted deficiencies of the public health care system. Building on an analysis of the situation regarding the years prior to the epidemic, this study describes the impact of the crisis and the main features of the state's role in protecting and maintaining the health system, with the view that government interventions in disease control and economic protection should be evaluated not only in terms of efficiency, but also aspects of equity should be taken into account.

Keywords: health care system, debt stock, Covid-19 epidemic, budgetary institution, crisis, protection of public funding

MIÉRT FONTOS A FENNTARTHATÓ PÉNZÜGYI JÖVŐKÉP? WHY IS A VISION FOR SUSTAINABLE FINANCE IMPORTANT?

Dr. SOLT Eszter Éva PhD

egyetemi adjunktus (Associate Professor)

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (Budapest University of Technology and Economics)

A felelős megközelítés alkalmazása a befektetések terén, hosszú távon mind bolygónk, mind a befektetők hasznára válik. A már jelenleg is felelős gyakorlatokat alkalmazó vállalatok a jövőben versenyelőnyre tesznek szert. A felelős stratégiák a jövőben kifizetődőek lesznek, például a kisebb adóterhek, adminisztratív és jogi könnyítések, valamint az új technológiáknak köszönhetően, és általuk magasabb hozamok érhetők majd el.

A pénzügyi szektor sokáig nem tartotta kellő fontosságúnak a fenntarthatósági szempontok figyelembevételét a befektetések során, részben a túl rövid távú gondolkodás, részben a fenntarthatóság pénzügyi nyereségességet csökkentő tényezőként való kezelésének következtében. Az egyes gazdaságok gazdaságpolitikájában egyre nagyobb jelentőséget kapnak a fenntarthatóság szempontjai, amelyek bevezetése a pénzügyi szektorral való együttműködésen kell, hogy alapuljon. A zöld gondolkodásnak a forrásoldalon is, azaz a bankok oldalán is meg kell lennie. A gazdasági rendszer egyik legfontosabb alrendszere a pénzügyi rendszer, amely szereplőinek nagy felelőssége van abban, hogy a különböző iparágak átálljanak a zöld gondolkodásra. A fenntarthatóságot szolgáló pénzügyi termékek száma az utóbbi években jelentős mértékben megnőtt. A tanulmány a fenntartható jövőkép fontosságának aspektusából vizsgálja a megvalósítás lépéseit és az ennek során felmerülő, megoldásra váró kérdéseket.

Kulcsszavak: fenntarthatóság, pénzügyi rendszer, felelős stratégia, befektetések, versenyelőny.

Finance is a key lever to impact sustainable outcomes. Nevertheless, the consideration of sustainability did not gain enough significance in the financial sector in the past decades as it was regarded as a factor that reduces profitability and due to the way of thinking in the short run. When making investment decisions in the financial sector, environmental, social and governance considerations should be taken into account. Finance can foster the transition to a sustainable economy. The challenge is how to integrate financial, social and environmental factors into decision-making and reporting. This study aims to examine the steps and issues leading to create a new, sustainable environment from the aspect of a vision for sustainable finance.

Keywords: sustainability, financial system, responsible strategies, investments, competitive advantage.

AZ UTÁNZÁSALAPÚ DIMENZIÓ MEGJELENÉSE A KÖZÖSSÉGI KERESKEDÉS MÁSOLÁSI DÖNTÉSEIBEN

The role of herd-based dimension in the decision making of copy trading

PAPP TAMÁS

Ph.D hallgató (Ph.D Student)

Pécsi Tudományegyetem, Közgazdaságtudományi Kar Pécs (University of Pécs, Faculty of Business and Economics, Pécs)

ERDŐS SÁNDOR

Ph.D hallgató (Ph.D Student)

Pécsi Tudományegyetem, Közgazdaságtudományi Kar Pécs (University of Pécs, Faculty of Business and Economics, Pécs)

DR. VÖRÖS ZSÓFIA

tudományos főmunkatárs (Senior Research Fellow)

Pécsi Tudományegyetem, Közgazdaságtudományi Kar Pécs (University of Pécs, Faculty of Business and Economics, Pécs)

A tanulmány azt kívánja bemutatni, hogy miért szükséges a közösségi kereskedés hálózatát alkotó szereplők közötti bizalom kialakulásának duális felosztáson alapuló modelljeit, egy, az utánzó magatartáson alapuló dimenzióval kiegészíteni. Az új elméleti koncepcióval azt kívánjuk bemutatni, hogy a másolásra vonatkozó döntéshozatalra a szakirodalomban elfogadott kognitív-, és érzelmi-alapú jelzések mellett, az utánzásalapú jelzéscsoportok is hatással vannak. Modellünk szerint a bizalom legerősebb formája a három dimenzió együttes megléte mellett valósul meg. A tanulmányban bemutatjuk a modellünk érvényességének a bizonyításához létrehozott kísérletet, és annak eredményeit.

Kulcsszavak: utánzó magatartás, bizalom, utánzásalapú dimenzió, közösségi kereskedés, másolási kereskedés

The study intends to show why it is necessary to supplement the models of trust built between actors in the social trading network based on a dual division with a dimension based on imitative behaviour. With the new theoretical concept, we would like to prove that in addition to the cognitive and emotional-based signals accepted in the literature, imitation-based signalling groups also have an impact on copying decision-making. According to our model, the strongest form of trust is realized with the coexistence of the three dimensions. In the paper we present the experiment set up to prove the validity of our model, and we show its results.

Keywords: herd behavior, trust, herd-based dimension, social trading, copy trading

A MULTILATERÁLIS FEJLESZTÉSI BANKOK KLÍMAVÉDELMI FINANSZÍROZÁSAI

Climate finance activities of the multilateral development banks

Dr. Eperjesi Zoltán PhD

főiskolai tanár (college professor), nemzetközi gazdálkodás szakfelelős

Wekerle Sándor Üzleti Főiskola (Wekerle Sándor Business School)

A regionális diszparitások mindig is jelen voltak az Európai Unió történetében, amelyek azonban a folyamatos újonnan belépő államok csatlakozásai miatt egyre csak fokozódtak. Az Európai Beruházási Banknak, az Európai Unió politikailag irányított fejlesztési bankjaként az elsődleges feladatai közé tartozik, hogy kedvező pénzügyi feltételek mellett nyújtott finanszírozásain keresztül járuljon hozzá a regionális fejlettségbeli különbségek csökkentéséhez, valamint az unió szociális és területi kohéziójának erősítéséhez. Az Európai Beruházási Bank klíma, illetve zöld bankká történő átalakulása éppen folyamatban van, amely egyidőben két meghatározó cél is szolgál, az Európai Unió multipoláris gazdaságban betöltött szerepének erősítését, valamint azon régiók igazságos gazdasági átmenetének biztosítását, amelyeket a környezetbarát gazdaság kialakítása érdekében tett lépések a leginkább sújtanak. Valamennyi paritásos, illetve diszparitásos modellt követő multilaterális fejlesztési pénzügyi intézet jelentős hangsúlyt helyez a klímavédelmi finanszírozásokra annak érdekében, hogy hozzájáruljanak a tagállamok fenntartható gazdasági növekedéséhez, a foglalkoztatottsági szint növeléséhez, valamint az egészséges bolygó biztosításához.

Kulcsszavak: klíma bank, igazságos átmenet mindenki számára, a klímavédelem finanszírozása, klíma adaptációs és környezetkímélő finanszírozások, megújuló energiaforrások

Regional disparities have always been present in the history of the European Union that has become more and more significant and intense on the occasion of the continuous enlargements of the integration. The European Investment Bank (EIB) as a policy driven development bank of the European Union plays a crucial role in reducing these regional disparities and fostering the social and territorial cohesion of the union by providing funds at favourable terms. The EIB, on the path of considerable metamorphosis, is being transformed to a so called climate or green bank, having simultaneously two tasks to fulfil, namely to strengthen the European Union's position on the multi-polar global market and secure a just transition for those regions that are mostly hit by the measures taken for a climate-friendly and environmentally sustainable economy. All of the multilateral development banks following the parity and disparity models place great emphasis upon climate finance to contribute to sustainable economic growth, increasing employment and a healthy planet.

Key words: climate bank, just transition for all, climate finance, climate adaptation and mitigation finance, renewable energy sources

5. SZEKCIÓ

AZ INFLÁCIÓ ÚJRAELOSZTÁSI HATÁSAI MAGYARORSZÁGON *The redistributive effects of inflation in Hungary*

PROF. DR. VARGA József PhD

egyetemi tanár (Professor)

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus (Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Kaposvár Campus)

Budapesti Corvinus Egyetem (Corvinus University of Budapest)

DR. CSEH Balázs LLD

egyetemi oktató, doktorandusz (*Lecturer, PhD student*)

Soproni Egyetem (University of Sopron)

Nemzeti Közszolgálati Egyetem (University of Public Service)

A magyarországi és nemzetközi szakirodalomban egyre gyakrabban jelennek meg az infláció felgyorsulásával kapcsolatos publikációk. A jelenlegi vírusjárvány megfékezése érdekében meghozott korlátozó intézkedések feloldása után reális veszélyként bukkan fel az infláció felgyorsulása. Jelen tanulmányunkban azt vizsgáljuk, hogy az infláció milyen újraelosztási hatásokat okozhat. Az infláció újraelosztási hatásmechanizmusának átfogó elemzése a közgazdasági irodalom egyik nehéz terepe. Az egyes újraelosztási hatások elemzése bizonyos inflációs újraelosztási hipotézisek mentén történik, másrészt még mindig jelentősen az inflációval kapcsolatos negatív előítéletek. Jelen tanulmányban a magyarországi relációk historikus hátterét emeltük fókuszba.

Kulcsszavak: infláció, újraelosztási hatások, makrogazdaság, COVID-19, magyar gazdaság

Publications related to the acceleration of inflation are appearing more and more frequently in the Hungarian and international literature. After lifting of the restrictive measures taken to curb the current virus pandemic emerges as a real threat of inflation acceleration. In the present study, we examine the redistributive effects of inflation. The comprehensive analysis of the redistributive effect mechanism of inflation is one of the difficult areas in the economic literature. The analysis of each redistributive effect is done along certain inflation redistribution hypotheses, on the other hand, there are still significant negative prejudices about inflation. In the present study, we focused on the historical background of relations in Hungary.

Keywords: inflation, redistributive effects, macroeconomics, COVID-19, Hungarian economy

A FENNTARTHATÓSÁGI SZÁMVITEL TÖRTÉNETE ÉS PERSPEKTÍVÁI *The history and perspectives of sustainability accounting*

GÁCSÉR NORBERT GYÖRGY

PhD hallgató

Széchenyi István Gazdálkodási- és szervezéstudományok Doktori iskola,

Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar, Sopron

(Széchenyi István Doctoral School of Management and Organizational Sciences,

Sándor Lámfalussy Faculty of Economics, Sopron)

A globális felmelegedés, a környezetszennyezés, az életminőség és jövedelemeloszlás különbségei egyre égetőbb problémát jelentenek, ebből kifolyólag a „fenntarthatóság” népszerűsége az 1970-es évektől növekvő és töretlen, átjárva a természet- és társadalomtudományok legkülönbözőbb területeit. Ide értendők a gazdaságtudományok, amelyen belül kutatásom a fenntarthatósági számvitel irodalmát kívánja gazdagítani. A fenntarthatósági számvitel egy összetett és fejlődő fogalom. Jelenti a vállalatok tevékenységének a környezetére (természetes és társadalmi) gyakorolt hatásának mérését (elemzések, jelentések), másrészt a kapcsolódó elvek és iránymutatások (hasonló, de) inhomogén, folyamatosan fejlődő összességét. A jelen tanulmány a diszciplína kialakulását és főbb mérföldköveit hivatott bemutatni. Végül saját kutatásom főbb pontjai, irányai és a lehetséges jövőbeni perspektívák kerülnek ismertetésre.

Kulcsszavak: fenntarthatóság, fenntarthatósági számvitel, green-controlling, vállalatok társadalmi felelőssége

Global warming, pollution, differences of quality of life and of income distribution are increasingly pressing problems and - as a result-, the popularity of ‘sustainability’ has been ever growing and unbroken since the 1970s, permeating various fields of the natural and social sciences. This includes the territory of economics, in which this research intends to enrich the literature within sustainability accounting. Sustainability accounting is a complex and still developing concept. It incorporates measuring (including analysis and reports) the companies’ impact on the environment (natural and social environment), as well as a (a quite similar, but) inhomogeneous, constantly evolving set of related principles and guidelines. The present study intends to outline the development and major milestones of the discipline. Finally, the main points, directions and possible future perspectives of my own research are presented.

Keywords: sustainability, sustainability accounting, green-controlling, corporate social responsibility

ESG INFORMÁCIÓK A MAGYAR BANKOK KÖZZÉTÉTELÉBEN *ESG information in the disclosure of Hungarian banks*

LIPPAI-MAKRA EDIT

tanársegéd (Lecturer)

Szegedi Tudományegyetem, Gazdaságtudományi Kar, Szeged (University of Szeged, Faculty of Economics and Business Administration, Szeged)

Napjainkban a különböző vállalati fenntarthatósági mozgalmak (például triple-bottom-line, CSR, zöld gazdaság, stb.) (Tóth 2019) eszméi a pénzügyi szférában is megjelentek. Egyes pénzügyi intézmények stratégiájuk kialakításakor és működésük során nem csak a gazdasági hatékonyságot tartják szem előtt, hanem a fenntartható fejlődést is (Pintér - Deutsch 2012). Ezt a folyamatot támogatja az Európai Unió szabályozása, mely a 2017-es üzleti évtől kezdődően előírja bizonyos közérdeklődésre számot tartó vállalatoknak, többek között a bankoknak, hogy tegyenek közzé nem pénzügyi jelentést, melyben be kell számolniuk a környezeti, társadalmi, és etikai tényezőikről, hatásaikról (Európai Parlament és Tanács 2014). Jelen kutatásunk során a Budapesti Értéktőzsdén jegyzett, külföldi anyavállalattal nem rendelkező magyar bankok nem pénzügyi jelentéstéli gyakorlatát vizsgáljuk a 2016-2018 üzleti évekre vonatkozóan. Tartalomlemezést használva vizsgáljuk, hogy a 2014/95/EU irányelv hogyan hatott a magyar bankok közzétételére.

Kulcsszavak: nem pénzügyi jelentések, 2014/95/EU irányelv, ESG információk

Nowadays, the ideas of various corporate sustainability movements (e.g. triple-bottom-line, CSR, green economy, etc.) (Tóth 2019) have also appeared in the financial sector. Some financial institutions are considering not only economic efficiency, but also sustainability when designing their strategies and operations (Pintér - Deutsch 2012). This process is supported by the European Union's regulation requiring certain public interest entities, including banks, to publish a non-financial report on their environmental, social, and ethical impacts from the 2017 financial year onwards (European Parliament and Council 2014). In this research, we examine the non-financial reporting practices of Hungarian banks listed on the Budapest Stock Exchange which do not have a foreign parent company for the financial years 2016-2018. We use content analysis to examine how Directive 2014/95/EU has affected the disclosure of Hungarian banks.

Keywords: Non Financial Reporting, Directive 2014/95/EU, ESG information

TUDÁSJAVAK ÉS IMMATERIÁLIS ERŐFORRÁSOK: A HAZAI KÖZZÉTÉTELI GYAKORLAT

Knowledge assets and intangible resources: local disclosure practice

Dr. KOVÁCS ZSUZSANNA ILONA PhD

egyetemi adjunktus (Assistant Professor)

Szegedi Tudományegyetem, Gazdaságtudományi Kar (University of Szeged, Faculty of Economics and Business Administration).

A tudásalapú gazdaságban előtérbe kerültek az immateriális erőforrások, amelyek pénzügyi beszámolóba történő beillesztése sok esetben rendkívül nehéz feladat. A gazdálkodóknak ugyanakkor érdekében áll informálni az érdekhordozókat ezek létezéséről és hasznosulásáról. A nemzetközi standardok alapján a gazdálkodók kötelesek elhelyezni bizonyos ilyen jellegű információkat a beszámoló számszaki illetve szöveges részeiben, az önkéntes kommunikáció megvalósításához azonban gyakran más eszközöket választanak és egyéb vállalati jelentéseket tesznek közzé. Korábban elvégzett, tartalomelemzésre épülő kutatásaink során megvizsgáltuk a legnagyobb árbevétellel rendelkező magyar vállalkozások beszámolóit annak érdekében, hogy képet kapjunk a hazai közzétételi gyakorlatról. További vizsgálatainkat ki kívánjuk terjeszteni immateriális javakra nagymértékben építő innovatív, kisebb méretű vállalkozásokra is azzal a céllal, hogy korábbi eredményeinket kiegészítsük.

Kulcsszavak: tudásjavak, immateriális erőforrások, tartalomelemzés

In the knowledge-based economy, intangible resources have become driving forces. However, incorporating them into financial statements can prove to be a difficult task. At the same time, entities are motivated to inform stakeholders about the existence and utilization of these types of resources. Under the provisions of international standards, companies are required to disclose such information in the numerical and narrative parts of their reports. Companies often choose other means of voluntary communications and publish other types of annual reports. In the course of our previous research based on content analysis, we examined the reports of the Hungarian companies with the highest sales revenue in order to gain knowledge about the Hungarian publishing practice. We intend to extend our further analysis to innovative, smaller companies that rely heavily on intangible assets to complement our previous results.

Keywords: knowledge assets, intangible resources, content analysis

SZAKOSÍTOTT HITELINTÉZETEK ÉS ÖNKORMÁNYZATI FINANSZÍROZÁS *Specialized financial institutions and municipal financing*

DR. HABIL. VÉRTESY LÁSZLÓ

egyetemi docens (associate professor)

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (Budapest University of Technology and Economics)

A szakosított hitelintézetek egyedülálló szerepet játszanak az önkormányzati finanszírozásban. Az Európai Unió tagállami közül négy mediterrán (Franciaország, Olaszország, Spanyolország, Portugália), három skandináv (Dánia, Finnország, Svédország) ország és Hollandia alapított és működtet ilyen intézményeket. Ezenkívül még Norvégia említhető. Az önkormányzati adósság nagysága 867 milliárd eurót tesz ki, ami a teljes államadósság 6,61 %-a, így ez még mindig aktuális téma. Annak ellenére, hogy különböző okokból hozták létre ezeket, sok hasonlóságot mutatnak egymással, ezért a tanulmány röviden bemutatja az egyes intézményeket. A beruházásokhoz és fejlesztési projektekhez vagy a helyi adósságkezeléshez kiegészítő forrásokat nyújtó hagyományos finanszírozási szolgáltatások mellett tanácsadást nyújtanak, és részt vesznek a helyi jóléti célú pénzügyi innovációkban és társadalmilag hasznos programokban. A hangsúly az önkormányzati adósságon és az önkormányzatok pénzügyi autonómiáján alapul, amelyeket az alkotmány és/vagy más költségvetési jogszabályok biztosítanak.

Kulcsszavak: szakosított hitelintézet, önkormányzati pénzügyek, helyi önkormányzat, adósságkezelés

Specialised financial institutions bear a unique role in local government financing. Four Mediterranean (France, Italy, Spain, Portugal), three Scandinavian (Denmark, Finland, Sweden) countries and the Netherlands established and employ SFIs in the European Union. In addition, Norway can be mentioned. The local government debt represents 867 billion euros, 6.61 % of the total general debt, it is still a quotidian topic. Despite the reason for their creation at different times, they share many similarities, therefore the study presents each institution. Besides the general financing services with additional resources for investments and development projects or local debt management, they provide advisory and participate in financial innovations for local welfare purposes and socially beneficial programs. The focus is based on municipal debt and financial autonomy of local governments which granted by the constitution and/or other fiscal legislation.

Keywords: specialised financial institutions, municipal finances, local government, debt management

BANKRENDSZER ÉS GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS – A POSZTSZOCIALISTA ORSZÁGOK ESETE

Banking System and Economic Growth – The Case of Post-Socialist Countries

RÁCZ TAMÁS ATTILA

PhD hallgató (PhD Student)

*Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar (University of Szeged,
Faculty of Economics and Business Administration)*

A pénzügyi rendszer és reálgazdaság közötti kapcsolat már közel 150 éve foglalkoztatja a közgazdászokat. A téma a kilencvenes években kapott különösen nagy figyelmet, az érdeklődést pedig tovább fokozta a 2008-2009-es pénzügyi és gazdasági világválság. Számtalan tanulmány jelent meg, melyek különböző országok és országcsoportok esetében igazolták a pénzügyi rendszerek fejlettsége, köztük a bankrendszer és a tőkepiac, illetve a gazdasági növekedés indikátorai között fennálló pozitív irányú kapcsolatokat. Jelen kutatás célja, hogy röviden összefoglalja a témához kapcsolódó elméleteket és az empirikus tanulmányok legfontosabb eredményeit, külön hangsúlyt helyezve a kutatások során alkalmazott módszerekre. Végül különböző panelregressziós modellek segítségével elemzésre kerül a bankrendszer fejlettségének és a gazdaság növekedésének kapcsolata a posztszocialista országok körében. Az eredmények alapján ugyan kimutathatóak szignifikáns kapcsolatok a posztszocialista országok bankrendszerei és a gazdaság növekedése között, azonban a panelregressziós eljárás megválasztása jelentős mértékben befolyásolja az eredmények jellegét.

Kulcsszavak: pénzügyi rendszer, bankrendszer, gazdasági növekedés, posztszocialista országok, panelregresszió

The relationship between financial systems and real economy has interested economists for nearly 150 years. The topic received very close attention in the 90s, and the interest was further increased by the global financial and economic crisis of 2008-2009. Numerous studies have been published that confirmed the positive relations between development of financial systems, including banking system and capital market, and indicators of economic growth in various countries and groups of countries. The aim of the research is to briefly summarize theories and most important results of empirical studies related to this topic, with special focus on the methodologies used in these research. Finally, the paper investigates the relation between banking system development and economic growth in post-socialist countries using various panel regression models. The results show that there are significant relationships between banking systems of post-socialist countries and economic growth, but the choice between panelregression methods significantly influences the nature of the results.

Keywords: financial system, banking system, economic growth, post-socialist countries, panel regression

COVID ÉS SZUVERÉNADÓSSÁG-MENEDZSMENT *COVID and Sovereign Debt Management*

PÓRA ANDRÁS

egyetemi tanársegéd (Associate Lecturer)

*Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Gazdálkodástudományi Kar, Budapest
(Budapest University of Technology and Economics, Faculty of Economic and Social Sciences)*

DR. SZÉPLAKI VALÉRIA

Phd hallgató (Phd Student)

Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest (National University of Public Service)

A COVID-19 pandémia a reálgazdaságot és a külkereskedelmet is jelentős mértékben negatívan érintette. Emiatt a kormányzatok többsége fiskális stimulusokba kezdett, így eladósodottságuk is megnőtt rendszerszinten, miközben a nemzetközi hitelezés nem lett rugalmasabb. Következésképpen egy jövőbeni esetleges szuverénadósság krízis esélye is növekedett. Tanulmányunk első részében a világjárvány fiskális hatásaira és a kormányzati válaszokra összpontosítunk, majd felvázoljuk egy lehetséges szuverénválság-hullám okait, végül pedig a COVID kapcsán eddig végrehajtott csődmegelőző intézkedések és a szuverénadósság menedzsmenethez fűződő reformjavaslatok ismertetése következik. Utóbbiakból számos született, többségük régi ajánlások újra- vagy továbbgondolása. Elemzésünk célja az, hogy áttekintést adjon ezekről, rendszerben felvázolva az egyes reform-elgondolásokat.

Kulcsszavak: szuveréncsőd, külső adósság, nemzetközi hitelezés, restrukturálás

The COVID-19 pandemic had a significant negative impact on the real economy and foreign trade. As a result, most governments have applied fiscal stimuli, increasing their indebtedness at the systemic level, while international lending has not become more flexible. Consequently, the chances of a possible future sovereign debt crisis also soared. In the first part of our study, we focus on the fiscal implications of the pandemic and government responses, then outline the causes of a possible wave of sovereign crisis, and finally describe the sovereign default prevention measures implemented so far during COVID and the reform proposals for sovereign debt management. Experts and institutions published many such suggestions, most of them rethinking or based on old recommendations. The purpose of our analysis is to provide an overview of these, outlining each reform concept in a systematic way.

Keywords: sovereign default, external debt, international lending, restructuring

ÁLLAMI ERDŐGAZDÁLKODÁS AZ ÉVES BESZÁMOLÓK TÜKRÉBEN

State forestry in light of annual reports

VARGOVICS MÁTÉ

Doktorandusz hallgató (PhD)

Soproni Egyetem, Roth Gyula Erdészeti és Vadgazdálkodási Tudományok Doktori Iskola, Sopron (University of Sopron, Roth Gyula Doctoral School of Forestry and Wildlife Management Sciences)

HEGEDŰS SZILÁRD

Egyetemi docens (Associate Professor)

Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügyi és Számviteli Kar, Budapest (Budapest Business School, Faculty of Finance and Accountancy)

LETT BÉLA

Egyetemi tanár (Professor Emeritus)

Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Sopron (University of Sopron, Faculty of Forestry)

Az agrárium egyik jellegzetes területét képezi Magyarországon az erdőgazdálkodás. Jelenleg a hazai erdőállományok mintegy 56%-a állami tulajdonban van, legnagyobb részükön az állami erdőgazdaságok gazdálkodnak. Súlyuk tehát a szektor gazdasági életében meghatározó, ennek ellenére egy ritkán kutatott területről beszélünk. A dolgozat célja, hogy képet adjon az állami erdőgazdaságok vagyoni és jövedelmi helyzetéről a számviteli beszámolóikból kinyerhető adatok segítségével. Idősoros elemzés keretén belül vizsgáltuk a 22 állami erdőgazdaság aggregált adatait a 2010-2020-as időszakra vonatkozóan. A letöltött beszámolók adatait Excel munkalapon táblázatokba rendeztük, majd függvények, illetve az SPSS Statistics szortvercsomag segítségével kiszámítottuk a főbb mutatószámokat, percentiliseket, melyeket diagramokon is ábrázoltunk. A tanulmány részletezi az egyes mutatók alakulását, és kitér vizsgált tendenciák értelmezésére, mellyel segít közelebbről is megismerni a szektorban végbemenő változásokat.

Kulcsszavak: állami erdőgazdálkodás, pénzügyi elemzés, beszámolóelemzés

Forestry is a characteristic area of agriculture in Hungary. Currently, about 56% of the Hungarian forests are state-owned, most of them are managed by state forest companies. It follows that they play a key role in the economic life of the sector, nevertheless we are talking about a rarely researched field. The aim of the dissertation is to size up the property and income situation of state forest companies with the help of data that can be extracted from their annual reports. We examined the aggregate data of 22 state forest companies for the period 2010-2020 using time series analysis. Datas were collected from published reports then the main indicators and percentiles were calculated by the help of Excel functions and SPSS Statistics and were also represented on diagrams. The study details the development of each indicator and provides an interpretation of the examined trends, which will help to better understand the changes taking place in the sector.

Keywords: state forestry, financial analysis, report analysis

**CSÖKKENTI-E A NEM KÖNYVVIZSGÁLÓI SZOLGÁLTATÁSOK
IGÉNYBEVÉTELE A BENFORD ELOSZLÁSHOZ VALÓ ILLESZKEDÉST?
MAGYARORSZÁGI EREDMÉNYEK**

Do non-audit services reduce the fit to the Benford distribution? Evidence from Hungary

Dr. TÓTH Gábor PhD¹

Vizsgálatvezető könyvvizsgáló (Senior auditor)

Molnár és Bányai Könyvvizsgáló Kft.

Prof. Dr. SZÉLES Zsuzsanna PhD²

Egyetemi tanár (Professor)

Soproni Egyetem (University of Sopron)

A számviteli minőség fontos kutatási terület. A nem megfelelően feltérképezett hatásmechanizmus hatalmas társadalmi költségeket generálhat. Ebből kifolyólag e terület folyamatos kutatása elengedhetetlen. Jelen tanulmányban a könyvvizsgáló cégek által nyújtott egyéb, nem könyvvizsgálói szolgáltatások számviteli minőségre gyakorolt hatását elemezzük. A szakirodalom nem egységes az egyéb szolgáltatások számviteli minőségre gyakorolt hatását illetően. Egyes eredmények az egyéb szolgáltatások pozitív, míg mások, azok negatív vagy elhanyagolható hatását támasztják alá. A pozitív hatást a szolgáltatások nyújtása során megszerzett tudással magyarázzák, míg a negatív hatást a függetlenség csorbulásának tulajdonítják. Kutatásunk során a számviteli minőséget a Benford törvényen keresztül ragadtuk meg. A kutatásba 2400 db számviteli beszámoló adatai kerültek bevonásra. Az egyéb szolgáltatásokra vonatkozó adatokat a kiegészítő mellékletekből gyűjtöttük ki. A kutatás eredményei alátámasztják az elméletet, miszerint az egyéb szolgáltatásokat igénybe vevő vállalatok számviteli minősége nem feltétlenül alacsonyabb.

Kulcsszavak: Benford törvény, könyvvizsgálói függetlenség, könyvvizsgálat, számviteli minőség

Accounting quality is an important research area. Improperly mapped mechanisms of action can generate huge social costs. For this reason, continuous research in this area is essential. In this study, we analyze the impact of non-audit services provided by audit firms on accounting quality. The results are mixed on this topic. Some results support the positive impact of other services, while others support their negative or negligible impact. The positive impact is explained by the knowledge acquired in the provision of the services, while the negative impact is attributed to the harm of independence. In our research, we captured accounting quality through the Benford Law. The data of 2400 accounting reports were included in this research. Data about other services were collected manually from the notes. The results of this research support the theory that the accounting quality of companies using other services is not lower.

Keywords: Benford Law, auditor independence, audit, accounting quality

¹ toth.gabor.17@gmail.com

² szeles.zsuzsanna@uni-sopron.hu

BEFEKTETÉS A KRIPTOVALUTÁKBA *Investing in cryptocurrencies*

Dr. habil. HEGEDŰS Mihály³

Tomori Pál Főiskola Pénzügyi-,számviteli tanszék Budapest,

FÜRI Balázs Attila⁴, Bsc hallgató,

Neumann János Egyetem, Gazdaságtudományi Kar Kecskemét

A bitcoinről vagy más kriptovalutákról ma még mindig úgy gondolják, hogy az csak egy egyszerű pénzkeresési módszer, valójában azonban gyakrabban fordul elő, hogy az emberek pénzt veszítenek rossz befektetések vagy csalások miatt, mint hogy haszonra tennének szert. Emberi tulajdonság, hogy mindenki a lehető leggyorsabban szeretne pénzt keresni, beleértve a már gazdag embereket is. A bitcoinről és a kriptovalutákról szóló kutatást az úgynevezett „pump and dump” csalások elterjedése inspirálta, amelyek sértőek lehetnek azok számára, akik sok időt töltöttek a kripto valutákba való befektetésekkel, valamint azok számára is elgondolkoztató, akiket kedvenc online hírességük ver át kripto csalásokkal. A kriptovaluta kereskedés körüli új technológiákkal a probléma rövidebb időtartamra és szélesebb körre fokozódott. A kriptovaluta pump-and-dump rendszerekre vonatkozó tudományos szakirodalom szűkös, és a kormányzati szabályozás még nem érte utol, így a kriptovaluták különösen sebezhetőek az ilyen típusú piaci manipulációknak. A publikációban bemutatjuk a kriptovaluták befektetésének és kereskedésének előnyeit és hátrányait.

Kulcsszavak: Bitcoin, kriptovaluta, pump and dump, befektetés

Nowadays almost everybody has heard about Bitcoin or other cryptocurrencies, but most people still think it's just an easy way to make money. But in fact it is more common for people to lose money over bad investments or scams than to make a profit. These days everybody wants to make some quick cash as quickly as possible and that includes people who are already rich. What inspired me to write this article was the rise of these so called „pump and dump” scams which are insulting for people who spent a lot of time investing in crypto and for those who are fans of a lot of social media influencers or other celebrities who promote these kinds of deceits. With new technologies around cryptocurrency trading, the problem has intensified to a shorter time scale and broader scope. The scientific literature on cryptocurrency pump-and-dump schemes is scarce, and government regulation has not yet caught up, leaving cryptocurrencies particularly vulnerable to this type of market manipulation. In this paper we will try to shed light on the pros and cons of investing and trading cryptocurrencies.

Keywords: Bitcoin, crypto currency, pump and dump, investing

³ hegedus@hkaudit.hu

⁴ fri14352@gmail.com

6. SZEKCIÓ

SKANDINÁVIA TŐKEPIACAINAK ELEMZÉSE A NEMKONVENCIONÁLIS MONETÁRIS POLITIKA HATÁSAINAK TÜKRÉBEN

Analysis of Scandinavian Capital Markets in the light of the Effects of Unconventional Monetary Policy

MÉSZÁROS MERCÉDESZ

PhD-hallgató (PhD student)

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, (University of Szeged, Faculty of Economics and Business Administration)

DR. HABIL. KISS GÁBOR DÁVID

egyetemi docens (Associate Professor)

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, (University of Szeged, Faculty of Economics and Business Administration)

Skandinávia kis, nyitott gazdasággal rendelkező, jóléti állam mintáját követő országokból áll, amelyek finanszírozási szokásaiban relevánsak hazai és régiós tőkepiacaik. Makrogazdasági stabilitásuknak köszönhetően Dánia, Norvégia és Svédország mindegyike biztonságos menedéknek minősült a 2008 utáni időszakban is – ezért érdemes napjainkban is megvizsgálni, milyen tényezők határozták meg ekkoriban pénzügyi piacaik teljesítményét. Ugyan a skandináv modellben a monetáris politikán kevésbé van a hangsúly, de ezekben az országokban is megjelentek a nemkonvencionális jegybanki lépések. Ilyenek a svéd és dán mennyiségi lazítás és negatív kamatpolitika, valamint a jóval későbbi norvég intézkedések, mint a 2020-ban bevezetett direkt devizapiaci intervenció és rendkívüli hitelezési programok. Ezen eszközök nem szándékolt hatásai még nem teljesen feltérképezettek, így kutatásunk célja volt, hogy megvizsgáljuk tőkepiaci hatásait a skandináv államokban. VAR, valamint az összevont mintára panel VAR modelleket számítottunk, melyek eredményei a hagyományos makro-változók mellett minden vizsgált piac esetében igazolták az új jegybanki rezsím szignifikáns hatását. A kötvénypiacok esetén továbbá a jegybankok EKB-hoz mért relatív méretbeli különbségének hatása is kimutatható volt az időszakban.

Kulcsszavak: tőkepiacok; Skandinávia; nemkonvencionális monetáris politika; VAR

Scandinavia consists of countries that follow the pattern of a small, open economy with welfare state, whose domestic and regional capital markets are relevant in its financing habits. Due to their macroeconomic stability, Denmark, Norway, and Sweden have all been safe havens since 2008, so it is worth examining today what factors determined the performance of their financial markets at that time. Although there is less focus on monetary policy in the Scandinavian model, unconventional central bank policies have also emerged in these countries. For example, these include the Swedish and Danish QE and negative interest rate policies, as well as the later Norwegian measures such as the direct FX market interventions and emergency lending programs introduced in 2020. The unintended effects of these instruments have not yet been fully mapped, so the aim of our research was to examine their capital market effects in Scandinavia. VAR and panel VAR models were calculated for the sample, and their results confirmed the significant effect of the new central bank regime for all examined markets in addition to the traditional macro variables. In the case of bond markets, the effect of differences in the relative size of central banks vis-à-vis the ECB was also evident over the period.

Key words: capital markets; Scandinavia; unconventional monetary policy; VAR

**AZ EURÓPAI BANKOK RÉSZVÉNY-VISSZAVÁSÁRLÁSI GYAKORLATÁNAK
ELEMZÉSE A JÖVEDELMEZŐSÉG ÉS A TŐKEMEGFELELÉS TÜKRÉBEN**
*The analysis of the share repurchasing activity of European banks with respect to
profitability and capital adequacy*

SZLÁDEK DÁNIEL

tudományos segédmunkatárs (assistant research fellow)

*Szegedi Tudományegyetem, Gazdaságtudományi Kar (University of Szeged, Faculty of
Economics and Business Administration)*

A pénzügyi szektor vállalatai speciális üzleti környezetben tevékenykednek. A bankok egyrészt jövedelmezőségi mutatóik növelésével igyekeznek részvényeseik kedvében járni. Másrészt a bankok erősen szabályozott iparágban működnek, és szigorú tőkemegfelelési szabályok vonatkoznak rájuk. Az optimális banki működés ezeket figyelembe veszi a vállalati pénzügyi döntések meghozatalakor, például, hogy mennyi pénzt érdemes osztalék vagy részvény-visszavásárlás formájában visszajuttatni a részvényeseknek. Hipotézisem szerint a kifizetési politika, különösen a részvény-visszavásárlások kiváló eszközt jelentenek a bankok számára a jövedelmezőség és a tőkemegfelelés közötti egyensúly megteremtéséhez. Ebben a tanulmányban európai bankok részvény-visszavásárlási adatait elemzem, hogy felmérjem a részvény-visszavásárlások, a bankok jövedelmezősége és tőkemegfelelése közötti kapcsolatot.

Kulcsszavak: részvény-visszavásárlás, jövedelmezőség, tőkemegfelelés, bankok

Companies of the financial sector operate in a special business environment. On one hand, banks strive to satisfy their shareholders by increasing their profitability ratios. On the other hand, banks operate in a heavily regulated industry and are subject to strict capital adequacy rules. The optimal banking operation takes these into consideration when making corporate finance decisions, such as how much money should be returned to shareholders via dividends or share repurchases. I hypothesize that payout policy, and particularly, share repurchases provide an excellent tool for banks to balance between profitability and capital adequacy. In this paper, I analyse the share repurchase data of European banks to assess the relationship between share repurchases, bank profitability and capital adequacy.

Keywords: share repurchase, profitability, capital adequacy, banks

MEGTÉVESZTŐ ÁRAZÁSI TECHNIKÁK ÉS ÁR-ÖSSZEHAJONLÍTÓ OLDALAK *Deceptive pricing on price-comparison websites*

JOHNEN, Johannes

Assistant Professor

Université catholique de Louvain

SOMOGYI RÓBERT

egyetemi adjunktus (Assistant Professor)

Budapesti Műszaki és Gazdálkodástudományi Egyetem, Pénzügyek Tanszék; és Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, Közgazdaságtudományi Intézet (Budapest University of Technology and Economics, Department of Finance; and Centre for Economic and Regional Studies, Institute of Economics)

Több iparágban gyakori, hogy egyes cégek és ár-összehasonlító oldalak elrejtik a termékük vagy szolgáltatásuk árának egyes elemeit, például a plusz díjakat csak a vásárlási folyamat végén mutatják meg a vásárlóknak. Példa ilyen plusz díjra a poggyászdíj repülőtársaságoknál, a reggeli vagy uszodabelépő ára hoteleknél, pénzügyi piacokon pedig a bankszámlák kezelési költsége, vagy hiteleknél a késedelmi kamatok mértéke. Azt vizsgáljuk, hogy az ár-összehasonlító oldalaknak érdekében áll-e felfedni az általuk közvetített szolgáltatók plusz költségeit. Egy játékelméleti modell segítségével, amely a fogyasztók egy csoportjának naivítását is figyelembe veszi, azt találjuk, hogy az ár-összehasonlító oldalaknak gyakran még inkább érdekükben áll elrejtetni a plusz díjakat, mint az eladóknak, ami felveti az állami szabályozás szükségességének kérdését.

Kulcsszavak: ár-összehasonlító oldalak, plusz költségek, megtévesztő árazás, naiv fogyasztók

Many products sold on online platforms have additional features. Platforms can deliberately shroud these features from consumers, e.g. by revealing them only late in the purchase process. For example, platforms often reveal shipping- and handling fees, or upgrades like luggage or hotel services only late in the purchase process. In finance, checking account maintenance fees and late fees for credits are such examples. We study when a two-sided platform discloses additional fees when some buyers naively ignore shrouded fees. Driven by cross-group network externalities to attract buyers and appear cheap, the platform has stronger incentives to shroud seller fees than sellers themselves. We discuss some policy implications of this result.

Keywords: price-comparison websites, additional fees, deceptive pricing, consumer naivite

A VÁLLALKOZÁSOK JÖVEDELMEZŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA NETTÓ JÖVEDELMEZŐSÉGI MÓDSZER ALKALMAZÁSÁVAL

Investigation of the profitability of enterprises using the net profitability method

TÓTH RITA

PhD-hallgató (PhD student)

*Soproni Egyetem Széchenyi István Gazdálkodás-és Szervezéstudományok Doktori Iskola
(University of Sopron István Széchenyi Doctoral School of Management and Organizational Sciences)*

A vizsgált módszer a jövedelmezőségi vizsgálat, melynek lényege, hogy nyilvános számviteli beszámolók alapján végzünk összehasonlító elemzéseket.

A jövedelmezőségi mutatók alkalmazása a szokásos piaci ár meghatározásának egyik speciális módszere, mely esetében mindig kérdéses az adatbázis használat, és hogy milyen mintahalmazt generáljunk, mely reprezentatív mintának számítson az későbbi elemzés során. Egy reprezentatív mintának a kiválasztása során külön figyelmet kell fordítani annak elemzésére, hogy az összehasonlító minta összeállítása során a tevékenység mellett milyen paramétereket, feltételeket szükséges vagy esetleg érdemes vizsgálni. Ilyen feltétel például, hogy a vállalkozás mérete és a vállalkozás jövedelmezősége illetve a területi elhelyezkedése és a vállalkozás jövedelmezősége közt van-e összefüggés, azaz a minta megalkotása során tekintettel kell-e rá lenni? A dolgozat során élelmiszer kiskereskedelmi egységeket üzemtető vállalkozásokat elemeztem. Az összehasonlító minta leválogatását területi alapon, és árbevétel alapon is csoportosítottam, és elemeztem.

Kulcsszavak: jövedelmezőségi vizsgálat, vállalkozás elhelyezkedése, vállalkozás mérete, élelmiszer kiskereskedelem

The method is the profitability test, the essence of which is to perform comparative analyzes on the basis of public accounting reports.

The use of profitability indicators is one of the special methods of determining the usual market price, in which case the use of the database is always questionable and what set of samples to generate, which should be considered as a representative sample in the subsequent analysis. When selecting a representative sample, special attention should be paid to the analysis of which parameters and conditions need to be examined or possible in addition to the activity when compiling the reference sample. Such a condition is, for example, whether there is a link between the size of the business and the profitability of the business or the territorial location and the profitability of the business, ie should it be considered when creating the sample? In the course of the dissertation I analyzed the enterprises operating food retail units. The sorting of the comparative sample was grouped and analyzed on a territorial basis as well as on a sales revenue basis.

Keywords: profitability study, business location, business size, food retail

KEDVEZMÉNYES ÁFA KULCSOK ALKALMAZÁSA AZ EU TAGÁLLAMOKBAN *Application of reduced VAT rates in the European Union*

KOROSECZNÉ Dr. PAVLIN Rita PhD

egyetemi adjunktus (Assistant Professor)

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus (Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Kaposvár Campus)

Dr. GÁL Veronika Alexandra PhD

egyetemi docens (Associate Professor)

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus (Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Kaposvár Campus)

A hozzáadottérték-adó napjaink egyik legjelentősebb adóneme mind a gazdaságban betöltött versenysemleges szerepe szempontjából mind pedig költségvetési forrásként. Az Európai Unió megalakulásakor az egységes belső piac kialakításának jegyében már 1962 áprilisában megfogalmazódott az úgynevezett első áfa irányelv. A jelenleg érvényben lévő szabályok szerint a 2006/112/EK területi hatálya alá tartozó országok 1 általános hozzáadottérték-adó kulcsot alkalmazhatnak, melynek legalább 15 százalékos szintet kell elérnie. Ezen kívül legfeljebb 2 kedvezményes adókulcsot szabhatnak meg a jogszabályban felsorolt esetekre, amelyek legalább 5 százaléknak kell lennie.

Jelentős eltéréseket tapasztalhatunk az Európai Unió országainak adókulcsaiban, mely biztosítja az EU sokszínűségét és tagállamainak szuverén adópolitikáját. Tanulmányunkban az EU statisztikai adatbázisa alapján tekintjük át az egyes tagállamok gyakorlatait. Megvizsgáljuk az általános ÁFA kulcsokat és kiemelt figyelmet fordítunk az olyan kedvezményes adókulcsokra, melyek elsődleges célja a gazdaságélénkítés.

Kulcsszavak: hozzáadottérték-adó, Európai Unió, adókulcs, gazdaságélénkítés

Value added tax is one of the most significant types of taxes today, both in terms of its competition-neutral role in the economy and as a budgetary source. When the European Union was formed, in the spirit of the completion of the single internal market already in April 1962 the so-called First VAT Directive was formulated. According to the rules currently in force, countries falling within the territorial scope of 2006/112 / EC may apply a general rate of value added tax, which must reach a level of at least 15 percent. In addition, a maximum of 2 reduced tax rates may be set for the cases listed in the legislation, which must be at least 5 percent.

There are significant differences in the tax rates of European Union countries, which ensure the diversity of the EU and the sovereign tax policies of its member states. In our study, we review the practices of EU members based on the EU statistical database. We examine general VAT rates and pay special attention to reduced tax rates which primary purpose is economic recovery.

Keywords: value added tax (VAT), European Union, tax rate, economic recovery

ADÓJOGI SZABÁLYOK ALAKULÁSA A CSALÁDTÁMOGATÁSOK TÜKRÉBEN *Evolution of tax rules in the spotlight of family supports*

DR. ZUGOR ZSUZSANNA

PhD hallgató (PhD Student)

*Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar (University of Sopron
Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics)*

Minden adópolitika egyben családpolitika, továbbá a kapcsolódó kormányzati népesedés politikai célok elérését segítő eszköz is. Tanulmányomban bemutatom a családtámogatási rendszerhez kapcsolható magyar adójogi környezet változását, különös tekintettel a családi adókedvezmény intézményének működésére valamint értékelem az eddigi eredményeket a jogalkotói szándék fényében. Bemutatom, hogy az adójogi környezet a jövedelmi adók vonatkozásában markánsan támogatja a magyar kormányzat családpolitikai célkitűzéseit, ugyanakkor ezek társadalmi hatása egyelőre igen alacsony szinten érvényesül. A jogszabályokban megjelenő kedvezmények célja, hogy a gyermeket nevelő családok terheit csökkentsék, valamint a fogyasztást növeljék, de családtámogatás adópolitikai eszköze leszűkült a családi adókedvezmény intézményére illetve annak korrekciójára. Eközben a helyi adók vagy a forgalmi típusú adók, más vagyoni jellegű adók családpolitikai célú felhasználása nem jelent meg a szabályzókbán. Ezzel párhuzamosan a nem adópolitikai jellegű direkt családi támogatások, juttatások és kedvezmények köre egyre bővül. Ez praktikus kormányzati megközelítés a támogatások célzása szempontjából, ugyanakkor a társadalmi igazságosság, az egyszerűség vagy éppen az átláthatóság adóelvével szembe megy.

Kulcsszavak: adópolitika, családi adókedvezmény, családtámogatási rendszer, jövedelem, gyermekgondozás

All tax policies are also family policies. A tool to promote the related governmental population goals. In my study I present the changes in the Hungarian tax legal environment related to the family support system focus on the operation of the family tax reduction. I evaluate its results in the spotlight of the legislative intention. I present that the tax legal environment strongly supports the aim and objectives of Hungarian government's family policy in relation to income taxes, however, their social impact is weak. The purpose of the benefit is to reduce the child care costs of families and to increase household consumption, but the Hungarian tax policy instrument of family support has been focused only to the family tax reduction and its correction. The use of local taxes or value added taxes, other wealth- or property-type taxes for family policy did not appear in the legal framework. At the same time, the number of direct family benefits, allowances and “non-tax-type” supports is expanding. This is a practical approach to targeting supports, but at the same time, this is critical issue on tax principles of social justice, simplicity and transparency.

Keywords: tax policy, family tax reduction, family support system, income, child care

AZ ADÓFIZETÉSI HAJLANDÓSÁGOT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK TÖBB KONTINENS KIVÁLASZTOTT ORSZÁGAINAK VIZSGÁLATA ALAPJÁN
Factors Affecting Taxability on the Basis of a Multi-Continent Overview

CSEH BALÁZS LLD

oktató, PhD-hallgató

Soproni Egyetem (University of Sopron)

KÁLMÁN BOTOND

PhD-hallgató

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (Hungarian University of Agriculture and Life Sciences)

Napjaink fejlett gazdaságainak nagy részében a jóléti állam kiépítése mellett a jó állam koncepció megvalósítása is zajlik. Ennek egyik feltétele, hogy rendelkezésre álljanak azok a források, amelyekből a szélesebb körű állami szerepvállalás finanszírozható. Az államok bevételeinek jelentős részét képezik a polgárai és vállalkozásai által fizetett közterhek (adók és járulékok). A jó állam megvalósításához tehát szükséges ezen források megfelelő szintű megteremtése. Ennek egyik fontos feltétele, hogy mindazok, akik ezeket a közterheket fizetik, rendelkezzenek megfelelő motivációval ezek befizetésére. Ezt a hajlandóságot, illetve a motiváló tényezőket vizsgálja ez a tanulmány. Több kontinensen végzett vizsgálatok szakirodalomban közölt eredményei alapján elsősorban arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen hasonlóságok és különbségek figyelhetők meg a különböző kontinensek kiválasztott országaiban. Európában Magyarország és egy ritkábban említett kis ország, Bosznia, Afrikában Nigéria és Tanzánia, Ázsiában Vietnam és Kína, Latin-Amerikában Mexikó és Peru adómorálját vizsgáltuk tanulmányunkban.

Kulcsszavak: jó állam, adók, fizetési hajlandóság, motivációk, kontinensek

In most of today's developed economies, in addition to building a welfare state, the concept of a good state is also being implemented. One of the conditions for this is the availability of resources from which to finance the wider role of the state. A significant part of state revenues are public charges (taxes and contributions) paid by its citizens and businesses. Achieving a good state therefore requires the creation of an adequate level of these resources. An important condition for this is that all those who pay these public charges have the right motivation to pay them. This willingness, as well as the motivating factors, is examined in this study. Based on the results of studies conducted on several continents published in the literature, we were primarily interested in what similarities and differences can be observed in selected countries of different continents. In our study, we examined the tax morale of Hungary and a less frequently mentioned small country, Bosnia, Nigeria and Tanzania in Africa, Vietnam and China in Asia, and Mexico and Peru in Latin America.

Keywords: good state, taxes, willingness to pay, motivations, continents

NAGYVÁLLALATI FENNTARTHATÓSÁGI GYAKORLATOK A ZÉRÓ CO2 KIBOCSÁTÁS 2050-ES CÉLJÁNAK ELÉRÉSÉHEZ
Sustainability practices of large companies to achieve the 2050 goal of zero CO2 emissions

DR. CZIPF CSONGOR PH.D.

címzetes egyetemi docens (Honorary Associate Professor)

Széchenyi István Egyetem, Győr, Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar (Széchenyi István University, Győr, Gyula Kautz Faculty of Economics)

Tanulmányomban több nemzetközi nagyvállalat fenntarthatósági kötelezettségvállalásait és azok megvalósítására tett gyakorlatait vizsgálom az Európai Unió és Magyarország által elfogadott, 2050-ig zéró CO2 kibocsátási kötelezettség tükrében.

Rámutatok arra, hogy a nagyvállalatok példáján keresztül miként és milyen jó gyakorlatok mentén járulhatnak hozzá a kis-és középvállalatok a klímastratégiai célok eléréséhez. Az adaptálhatóság érdekében igyekszem minél jobban a gyakorlati megvalósíthatóságra helyezni a hangsúlyt.

Kulcsszavak: zéró CO2 kibocsátás; fenntarthatóság, jó gyakorlatok

In my study, I examine the sustainability commitments and implementation practices of several large international companies in the light of the zero CO2 emission commitment adopted by the European Union and Hungary by 2050.

Through the example of large companies, I will demonstrate how and applying what good practices small and medium sized enterprises can contribute to the achievement of climate strategy goals. The focus will be on practical feasibility to ensure adaptability.

Keywords: zero CO2 emissions; sustainability; good practices

BALANCED SCORECARD ÉS KÖRKÖRÖSSÉG A GYŰJTEMÉNY MENEDZSMENTBEN

Balanced Scorecard and Circularity in Collection Management

DR. CZIRÁKI GÁBOR

tanársegéd (assistant lecturer)

Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar (University of Sopron, Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics)

Problémás az értékelemzés az olyan területeken, ahol összefüggő egységeket vizsgálunk, miközben egyedi értékeket mutatunk ki. A rendszerszemlélet sokkal inkább fókuszál a részelemek összessége helyett az együttes hatások kimutatására. A publikáció tárgya egy összefüggő, zárt rendszerként kezelt, megszámlálható darabból álló antik gyűjtemény (szakszóval: műtárgyegyüttes). A publikáció többek között annak a jogos kérdésnek jár utána, miszerint mi a teendő az értékbecsléskor az esetben, ha egy összefüggő, zárt rendszerrel van dolgunk? A vizsgált antik könyvgyűjtemény, egy olyan zárt rendszer, amiben cserélgethetőek a részek, azaz egy-egy szebb példány kiválthat már bent szereplő tételket. A számvitelben viszont bekerülési értéken számítunk, míg az érték meghatározásakor további probléma, hogy a gyűjteménybe illesztés, kollektcióba rendezés körkörös folyamata révén az egyedi példányok értéke valójában egységként több, mint részenként összeadva. Egy új elem beépülése a régi elem visszatértét is jelenthetné a forrás oldalra, körkörös gazdasági folyamatként szabadon bocsátva azt. A publikáció az egyedi elemek standardizált meghatározásának lehetséges saját fejlesztésű, súlyozott módszerét taglalja, ami más a pénzügyi kultúrát érintő területen is hasznos körkörös menedzsment módszertannak tűnhet.

Kulcsszavak: Balanced Scorecard, gyűjtemény menedzsment, körkörös gazdaság, pénzügyi kultúra, rendszerszemlélet

Value analysis is problematic in areas where it should be examined related units while showing unique values. The systems approach focuses much more on detecting cumulative effects rather than on the set of components. The subject of the publication is an antique collection (in other words: a collection of works of art), treated as a coherent system. Among other things, the publication raises the legitimate question of what to do by valuing in the case of a coherent, closed system? The examined collection of antique books is a closed system in which the parts are interchangeable, ie a more beautiful copy can trigger items already inside. In accounting, on the other hand, we calculate at cost, while a further problem in determining the value is that through the circular process of fitting into collections, the value of individual copies is actually more than the units added together. The incorporation of a new element could also mean the return of the old element to the source side, releasing it as a circular economic process. The publication discusses a possible self-developed, weighted method for the standardized definition of individual elements, which may seem like a circular management methodology useful in other areas of financial culture.

Keywords: Balanced Scorecard, Collection Management, Circularity, Financial Culture, System Science

EGY KUTATÓ VÁLLALAT ELSŐ ÜZLETI ÉVÉNEK KIÉRTÉKELÉSE A FENNTARTHATÓ VAGYONKEZELÉS TÜKRÉBEN

First business year evaluating of a research company, sustainable asset management view

DR. CZIRÁKI GÁBOR

tanársegéd (assistant lecturer)

Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar (University of Sopron, Alexandre Lamfalussy Faculty of Economics)

A kezdő vállalatok gyors növekedési potenciál kényszere létfontosságú megugrandó lépés a stratégiai sikerek érvényesülése szempontjából. A szervezetek kezdeti növekedési fázisa hasonlatos az élő szerveződésekéhez, menedzsment szempontból ez tervezhetővé teszi az életciklusokat. Az elemzés alanyául szolgáló Rolling Nuts Alapítvány alkalmazott kutatásként portfólió rendszer és hozam kimutatására vállalkozik, hogy a kutatás alapjául szolgáló mintát primer eredményekkel is megerősítse, alátámassza. A publikációban az elvárt és megvalósult hozambeli- és egyéb szervezeti eredmények közti különbségek, hosszú távon gyakorolt hatását elemezzük. Az alapul szolgáló első üzleti év: 2020. május – 2021. május. A szervezeti növekedés többféle mérőszámmal való kimutatása ugyan megközelíti felmérni egy kutatásban tevékenykedő vállalat aktuális képét, mindazonáltal csak pillanatképet adhat a dinamikus egyensúlyi állapotban való ingadozás aktuális fázisáról. Ennek okán képet kívánunk alkotni, hogy a kívánt, elvárt, egyensúlyi és növekedési fázisokban rejlik-e és milyen irányú különbség az első ténylegesen lezárt üzleti év fényében. Visszacatolási pontként a tervezés következő, körkörös fázisába lépve beépíthető javaslatok után kutatunk a fenntartható vagyonkezelés permanens jelenségének kielégítése céljából.

Kulcsszavak: fenntartható vagyonkezelés, önfenntartó rendszerek, portfólió menedzsment, Rolling Nuts módszer, szervezetfejlesztés

The constraint on the rapid growth potential of start-ups is a vital leap forward for strategic success. The initial growth phase of organizations is similar to the living organizations, and from a management perspective, this makes life cycles predictable. The subject of the analysis (Rolling Nuts Foundation) is undertakes to show a portfolio system and portfolio investment yield as applied research, in order to confirm and support the sample on which the research is based with primary results. In this publication, we analyze the long-term impact of the differences between the expected and realized return and other organizational results. First underlying business year is: May 2020 - May 2021. Although the demonstration of organizational growth with several metrics is close to assessing the current picture of a research company, it can only give a snapshot of the current phase of fluctuation in a state of dynamic equilibrium. For this reason, we want to get an idea of whether it lies in the desired, expected, equilibrium and growth phases and in what direction it differs in the light of the first business year actually closed. As a feedback point, we search for suggestions that can be incorporated into the next, circular phase of planning in order to satisfy the permanent phenomenon of sustainable asset management.

Keywords: Sustainable Asset Management, Self-sustaining Systems, Portfolio Management, Rolling Nuts Method, Organization Development